

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regelo
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 20.
VIII. évfolyam, 248. szám.

Szerda

Romániába menekült a lengyel államfő és Rydz Smigly marsall

Beck külügyminiszteren kívül számos magas méltóság és 10.000 katonája is ájtott a határon — A menekült katonákat leszerelték és internálták, a polgári méltóságoknak megfelelő lakhelyet jelöltek ki — Az orosz beavatkozás a világsajtó tükrében — Francia-német-lengyel helyzetjelentések — Litvánia is mozgósított

Anglia ragaszkodik célkitűzéseéhez

(LONDON.) (Reuter.) Oroszország beavatkozása a német-lengyel háborúba, amint a sajtó hangjából kivehető, vegyes érzelmeket keltett. Általános azonban a vélemény, hogy Moszkva e lépésére komolyan senkisémet számított. A Times azt írja, hogy a lengyel területről elmenekült magas személyiségek nagyon jól tudják, hogy hazájuk sorsa nem a harctéren fog eldőlni és ezért, bár fájdalmasak is a jelenlegi körülmények, a helyzetet reménytelennek tekinteni felesleges borulást lenne. Moszkva beavatkozásának okait tisztán látni nem lehet, de mindenesetre jobb, hogy a szovjet már most kinyilvánította szándékát és nem olyan időben, amikor az esetleg nagyobb zavart kelthetett volna.

A Daily Mail közli, hogy holnap, szerdán Chamberlain miniszterelnök beszélni fog az alsóházban és ekkor megvitatja a kormány álláspontját a nem várt, de nem is veszedelmes új helyzettel szemben. Huszonnégy órának mindenesetre el kell telnie ahhoz, hogy a Foreign Office tisztában lehessen és komolyabban foglalkozhassék a kérdéssel.

A Daily Telegraph véleménye az, hogy miután a szovjet kijelentette, hogy nem üzent hadat Lengyelországnak, Lengyelország sem fogja követelni a brit és a francia hadüzenetet.

A munkáspárti Daily Herald megállapítja, hogy a szovjet kormányzat e meglepő lépésével egész sorát szakította el azoknak a kapcsolatoknak, amelyek őt a demokráciához fűzték.

Párisban, amint a Havas iroda közli, csak tegnap bontakozott ki teljes egészében a hatása Moszkva lépésének. A lapok ugyszólván kivétel nélkül elkecseregetten tárgyalják az eseményt, amelyet szándékos félrevezetésnek minősítenek. Washingtonban az United Press szerint nagy megütközést váltott ki az esemény. Hull külügyi államtitkár azonnal jelentést tett Roosevelt elnöknek, aki holnaputánra, csütörtökre értekezletet hívott össze a Fehér Házban, amelyen meg fognak jelenni a kormány tagjain kívül az USA-pártok összes vezetői is. Ettől az üléstől beavatottak döntő elhatározást várnak a jövőre nézve.

Ugyanakkor Koppenhágából jelenti a DNB, hogy a Berlingske Tidende hosszú cikkben foglalkozva a lépés jelentőségével, arra a következtetésre jut, amely szerint nincs kizárva, hogy

az orosz csapatok bevonulása a gyors békét vonhatja maga után, amelynek következtében általános és rég várt enyhülés váltaná fel a már hosszú idő óta kínos feszültséget. Minden attól

Hivatalos vélemények

(RÓMA.) (Stefani.) A Stefani hírszolgálati iroda a következőkben közli az olasz politikai körök véleményét a moszkvai beavatkozással kapcsolatban. Eszerint Itáliára nem lesz kihatással a szovjet beavatkozása, mert Olaszország távolállónak tekinti magát a német-lengyel konfliktustól. Lengyelország jelenlegi helyzetét sajnálatosnak minősíti ugyan, de ugyanakkor visszaemlékezik arra a számos figyelemztetésre, amelyeket Varsóhoz intézett. Rómára nézve az is közömbös — hangzik tovább a jelentés — hogy Moszkva lépését támadásnak fogják-e nyilvánítani, vagy sem? A fasiszta kormány tehát nyugodtan várja a további fejleményeket.

(PÁRIS.) (Havas.) Párisi politikai körökben tartózkodnak egyelőre a vélemény nyilvánítástól, mert nem akarnak elébe vágni London álláspontját megnyilatkozásának. Nem titkolják azonban, hogy Lengyelország jelenlegi helyzetét drámainak minősítik. Hangsúlyozzák azonban, hogy külön békéről szó sem lehet, mert Anglia és Franciaország változatlanul kitart szövetségese mellett.

Magánjelentések szerint a politikusok egyrésze veszedelmesnek itéli meg az eseményt, mert további bonyodalmakat idézhet elő és ahelyett, hogy siettetné, szerintük késleltetni fogja a béke megkötését.

(LONDON.) (Reuter.) Hivatalos vélemény még nincs, de hogy a brit kormányt nem zavarja lényegesebben, az igazolja a legjobban, hogy az alsóházat nem hívták mára össze.

(MADRID.) (Havas.) A spanyol kormányt nem érintette váratlanul az esemény híre, mert a jól értesült sajtó már napok óta sejtetni engedte a megtörténteket. Minden attól függ — hangsúlyozzák a külügyminisztériumban — hogy az orosz és német csapatok milyen további intézkedéseket tesznek.

ELSÜLYESZTETTEK EGY
BRIT REPÜLŐGÉP-
ANYAHAJÓT

(LONDON.) (Reuter.) A brit admira-

lóg — írja a lap — vajon ki vállalkoznék a közvetítésre és milyen álláspontot foglalnak el a jelenlegi német és orosz vezetők?

A moszkvai elhatározás óriási fel-tűnést keltett Svédországban és Norvégia-ban is. A stockholmi Stockholm Tidningen, amint a Havas iroda közli, megállapítja, hogy a Rajnától a Behring szorosig óriási blokk alakult ki, amelynek minden megmozdulása fontos a világpolitika további kialakulására nézve.

Végül Tokióból közli a Domei, hogy ott a sajtó hasábas cikkeiben közli az eseményeket és egyöntetűen megjegyzi, hogy a bevonulás következtében a világpolitika teljesen új fázisba lépett, amelyet ki lehetne használni az általános béke érdekében.

A Hokumin szerint minden attól függ, vajon milyen álláspontot fog elfoglalni most az USA és hogyan alakul ki az új Csendes-tengeri helyzet?

litás hivatalosan közli: Sajnálatos kénytelen jelenteni, hogy a „Curagous” repülőgép-anya-hajó ellenséges buvárnaszád támadása következtében elsüllyedt. A tett színhelyére érkezett cirkálók azonnal üldözöbe vették a tengeralattjárót és tüzelésük következtében az minden valószínűség szerint szintén elsüllyedt. A repülőgép-anya-hajó 52 repülőgépet hordott és 1216 ember teljesített rajta szolgálatot. A hajó 1917-ben épült 22.500 tonna súlyban és később alakították át repülőgép-anya-hajóvá.

FRANCIA FÉLHIVATALOS
JELENTÉS A NYUGATI
FRONTROL

(PÁRIS.) (Havas.) A szűkszavú hivatalos jelentéssel egyidejűleg félhivatalos közlés jelent meg a nyugati front helyzetéről, amely a következőképpen hangzik:

— Két héttel az ellenségekedés kitörése után sem lehet még különlegesebb haditényt kiemelni. Megállapítható azonban, hogy a francia repülők már eddig is kiváló teljesítményt nyújtottak. Az elmúlt 24 órában a csend nagyobb volt, mint a világháború legcsendesebb napjaiban. Az ugynevezett „senki földjén” történtek ugyan szórványos akciókísérletek, de minden lényegesebb eredmény nélkül.

BRESZLTITOVSKBAN
TALÁLKOZTAK AZ OROSZ
ÉS A NÉMET CSAPATOK

(BERLIN.) (DNB) Hivatalosan közli, hogy a lengyel területekre behatolt német és orosz csapatok tegnap Brestlitovszkban találkoztak. A tisztek udvariasan köszöntötték egymást és közölték, hogy további utasításokat várnak főparancsnokságaiktól. A találkozóra vonatkozólag a Reuter hírszolgálati iroda azt közli, hogy az orosz és a német tisztek között nagyfontosságú tárgyalások indultak meg, amelyeket a legnagyobb titokban tartanak.

A Domei japán távirati iroda azt közli, hogy bár az akciónak, tekintet-

tel arra, hogy 110 hadosztály és több gépesített osztaggal történt és így katonai jellege van, következményei lassan mégis diplomáciai ultra terelődnek.

ANGOL VÁLASZ A NÉMET NYILATKOZATRA

(LONDON.) (Rador.) A tájékoztató minisztérium vasárnap este választott a német hivatalos nyilatkozatra, amelyet szombaton éjszaka rádióleadáson közölték és amelyben azzal vádolták Angliát, hogy a tengeri zárlat következtében a német asszonyokat és gyermekeket fenyegeti az elpusztulás. Egyben bejelentik azt is, hogy a német birodalom minden rendelkezésére álló eszközt fel fog használni, hogy bebizonyítsa a tényleges helyzetnek megfelelően ellenségeinek azokat a terrorisztikus eszközeit és módszereit, amelyeket alkalmaznak. Az angol tájékoztató minisztérium válasza szerint úgy látszik, hogy a német birodalom így módon beisméri az alkalmazott gazdasági megszorítások hatását, amelyet annak érdekében fogatosítottak vele szemben, hogy minél inkább meggyorsítsák a háború befejezését, a lehető legkevesebb áldozattal. A válasz hangsúlyozza, hogy az angol részről fogatosított intézkedések jogosságát és szükségességét az egész művelt világ elismerte, mint olyan jó és törvényes módokat, amelyek ellenségeskedés idején használni és alkalmazni lehet. Németország nem gyakorolhat eredménnyel gazdasági nyomást Angliára, de nem tudja meggátolni viszont az sem, hogy Anglia ne gyakoroljon gazdasági nyomást Németországra. Németország a maga részéről olyan módszerek alkalmazását kezdte meg, amelyeket a nemzetközi jog törvényteleneknek minősít, annál is inkább, mert különösen embertelen támadásokat hajtottak végre a kereskedelmi hajók ellen.

— Szükséges tehát — hangsúlyozza az angol válasz — hogy emlékeztessük Németországot arra is, hogy kötelezettséget vállalt arra, a Roosevelt amerikai elnök felhívására, a nyílt városok bombázásával kapcsolatosan adott válaszában a többi hatalmakkal egyetértésben, — hogy tartózkodni fog az ilyen eljárástól, mindaddig, amíg a többi hatalmak is megtartják az erre vonatkozólag adott szavukat.

MIT MOND A NÉMET TÁVIRATI IRODA?

(MOSZKVA.) (Rador.) A DNB német távirati iroda a következőket jelenti: „A szovjetunió fővárosában az egész közvélemény helyeslésével találkozott az a közbelépés, amelyet Oroszország Kelet-Lengyelországban hajtott végre. Ez a tevékenység egészen természetes volt és az orosz fővárosban semmiféle aggodalom jelei nem láthatók. Anglia és Franciaország diplomáciai képviselői annak ellenére, hogy a szovjetnek ez a lépése meglepte őket, még mindig nem határozták el, hogy demarsot intézzenek a szovjet kormányhoz. Megerősítik azt a hirt, hogy a moszkvai angol és francia nagykövetek utasításokat várnak Londonból, illetve Párisból ezzel a kérdéssel kapcsolatosan.”

ANGOL KÖZIRÓ VÉLEMÉNYE
AZ OROSZ HADSEREGRŐL

(LONDON.) (Rador.) A Daily Mail Ward Price aláírásával cikket közöl, amelyben annak a véleményének a kifejezést, hogy a szovjet csapatoknak Lengyelországba való behatolása nem jelenti még azt, hogy az orosz és a német csapatok közötti katonai együttműködés előestéje köszöntött volna be. A cikkíró hangsúlyozza, hogy semmiféle indok nincs annak feltételezésére, hogy a szovjet és a német csapatok együttműködnének, mert egy ilyen közös tevékenység messze meghaladná azoknak az érdekeknek a védelmét, amelyeket a két ország az orosz-német egyezményben lefektetett. Az orosz csapatok egyébként ritkán tevékenykedtek eredményesen a hazájukon kívüli területeken. A részükről előnyben részesített nagykiterjedésű defenzívák során és a közlekedési utak elégtelen száma miatt a multban az orosz csapatok jól harcoltak ugyan, a németek mégis gyenge véleményvel vannak Oroszország katonai lehetőségeiről és teljesítőképességeiről. Az orosz hadsereg gyaloagsága nem ékeskedik fényes eredményekkel, ezzel szemben légihadereje, de különösen gépesített egységei nagyon jók. Mégis legalább is kérdéses, hogy a szovjet hadipara pótolni tudja-e majd azokat a hiányokat, amelyek a háború pusztításainak következtében fognak majd mutatkozni. Néhány heti harc után az országutakat megrongált tankok és ágyúk fogják ellepni és nagyon is kétséges, hogy ezeket az orosz hadipar ki tudja-e javítani? Egyébként is teljesen lehetetlen elképzelni azt, hogy a német és orosz csapatok együttesen harcoljanak, mert a vörös propaganda valószínűleg nagyon is hatásos lesz a német hadseregben harcoló volt kommunisták között. Az orosz és német csapatoknak az összekeverése tehát rendkívül nagy kockázattal járna. Ennek az egyesülésnek megvalósítása valóban nem volna természetes és éppen azért teljes joggal olyannak kell tekinteni, mint amely katasztrófával járna az egyezményben szereplő két állam hadsereg részére.

A MAGYAR SAJTÓ ISMERTE-TÉSE

(BUDAPEST.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség tudósítójának jelentése szerint az összes magyar lapok az első oldalon és nagy betűs cikkekből számolnak be arról, hogy a szovjet csapatok bevonultak Lengyelországba. A lapok azonban tartózkodnak egyelőre attól, hogy ismertessék Magyarország álláspontját ezzel kapcsolatban. A budapesti Magyar Újság annak a véleményének ad kifejezést, hogy a szovjet csapatoknak Lengyelországba való bevonulása radikálisan megváltoztatta az egész európai helyzetet.

AZ ESEMÉNYEK A JAPÁN
SAJTÓ TÜKRÉBEN

(TOKIO.) (Rador.) A DNB német távirati iroda jelentése szerint a szovjet csapatainak Kelet-Lengyelországba való bevonulása rendkívül mély benyomást keltett. A japán lapok külön kiadásban számolnak be erről az eseményről és annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az egész lengyel hadsereg teljes összeomlása most már csak napok kérdése. Jól értesült japán körökben számolnak azzal, hogy a szovjet csapatainak Lengyelországban történt közbelépése az orosz-japán egyezményvel kapcsolatosan sorsdöntő lesz a távolkeleti helyzetre is, mert ez az egyezmény nem zárja ki a Japán, Mandzsukuo és a Szovjet közötti általános határrendezés lehetőségét.

A FRANCIA SAJTÓ ÁLLÁS-PONTJA

(PÁRIS.) (Rador.) A francia sajtó megállapítja a szovjet csapatoknak Lengyelországba történt bevonulásáról, hogy helytelen lépés volt a szovjet kormányzat részéről. A lapok felvetik azt a kérdést, vajon egy szélesebb körű együttműködésről van-e szó a Németország és a Szovjet között létrejött egyezmény szellemében, vagy pedig csupán óvatossági intézkedésről a Lengyelországban élő ukrán és fehér orosz kisebbség érdekében? A Figaro felveti

azt a kérdést is, vajon ez az intézkedés nem-e Lengyelországnak a szovjet és Németország közötti felosztását célozza, vagy pedig egy olyan nagyszabású ténykedésről, amellyel az orosz-szovjet meg akarja erősíteni pozícióját a balti államokkal szemben.

FRANCIA HIVATALOS JE-
LENTÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség a francia főhadiszállás követei közli: „A hadsintér egész területén az elmúlt éjszaka nyugodtan telt el. Csak egyes helyeken volt kisebb jellegű tevékenység a csapatok között.”

VILNA A VÖRÖS HADSEREG
KEZÉN

(RIGA.) (Rador.) A Reuter távirati iroda jelentése szerint a szovjet csapatok állítólag megérkeztek Vilnába.

NÉMET KÖZVETÍTÉSSEL

(TOKIO.) (Rador.) A japán hadügy-minisztérium meghatalmazott képviselője kijelentette, hogy az orosz-japán

egyezmény semmiféle összefüggésben nincs az európai helyzettel. Ennek ellenére valószínű, hogy ez az egyezmény meg fogja könnyíteni a két ország közötti függő kérdések megoldását. Japánnak nincs szándékában közbelépni az európai konfliktusba. Végül a japán külügyminisztérium meghatalmazottja kijelentette, hogy a japán-orosz egyezményt német közvetítéssel kötötték meg.

AMERIKAI VÉLEMÉNY

(NEWYORK.) (Rador.) A Newyork Times című lap beszámolója arról, hogy az orosz szovjet csapatok bevonultak Lengyelországba, a továbbiakban azt írja, hogy a Németország és Oroszország között érvényben levő egyezmény csak időleges jellegű és nem fordul a demokrácia ellen. Minél közelebb jut Németország a szovjethez, annál inkább közelebb áll annak a feltevéséhez, hogy a két ország ütköző államot fog maga közé befoglalni.

Hol dől el Lengyelország sorsa?

(LONDON.) (Rador.) A Times azt írja, hogy Németország előrelátó volt, amikor számolt azzal, hogy a békefront megalakítása kevésbé fogja érdekelni Oroszországot, mint az az ajánlat, hogy két lengyel tartományt fog juttatni részükre. A lengyelek viszont tudatában vannak annak, hogy a lengyel nemzet sorsa nem Lengyelországban, hanem más helyen fog eldőlni. A Daily Telegraph azt hiszi, hogy a szovjet közbelépését meggyorsította az a körülmény, hogy a német csapatok sokkal gyorsabban és tovább nyomultak előre, mint ahogyan az Sztalin felfogásával és tettségével megegyezett volna. A News Chronicle azt írja, hogy a szovjet cselekedete kiáltó erőszak. A Daily Herald azt írja, hogy az orosz kommunizmus most koalícióra lépett a német nemzeti szocializmussal, hogy keresztezzon bizonyos szándékokat és elérje terveinek csúcspontját.

AZ UTOLSÓ PILLANATBAN

(LONDON.) (Rador.) A Reuter távirati iroda a következőket jelenti: „Bár a lengyel csapatok még ellenállást fejtenek ki helyenként a németekkel szemben, a főkérdés, amely a katonai megfigyelőket foglalkoztatja most az, mennyi katonai erő szükséges Lengyelor-

szágban ahhoz, hogy az oroszok túlzó előnyomulását megállítsa? Az összes szakértők megállapítják, hogy a szovjet csapatok azért avatkoztak ilyen váratlan gyorsasággal be Lengyelországba, hogy akadályt emeljenek a már túlzó német törekvés ellen és gátat szabjanak a németek Ukrajna felé irányuló előretörésének. A Reuter hozzáfűzi ehhez a jelentéshez, hogy Oroszország a maga részéről csak a legutolsó pillanatban közölte Németországgal, hogy közbelép Lengyelországba és ez már az utolsó perc volt, amelynél tovább Oroszország nem várhatott. A jelentés végül felemlíti, hogy jelentős német csapat-egységeket irányítottak el Lengyelországból a nyugati front felé, ahol a francia csapatoknak az előnyomulása átlagosan husz kilométer mély a 60 kilométer széles arcvonalon. A francia tüzéség uralja a Saar-völgyet és ilyen módon Németország részére nagymennyiségű vas és szénterület veszett el.

TÖBB MINT 100 KILÓMÉTER
MÉLYSÉGBEN

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas távirati iroda ügynökség jelenti a következőket: A szovjet csapatok hétfőn Pinskig értek el és több, mint 100 kilométer mélységben nyomultak be Lengyelország területén.

Varsó helyzete

(KUTY.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti a következőket: Az az ultimátum, amelyet a német parancsnokság adott Varsó átadására, hétfőn délelőtt 9 órakor lejárt. Eddig még nem lehet tudni, vajon a német csapatok megkezdtek-e azoknak a fenyegetéseiknek a beváltását, amelyeket kilátásba helyeztek az ultimátumban és arról sem érkezett még jelentés, hogy a lengyelek folytatják-e az ellenállást Varsóban.

MINDENNEK ELLENÉRE...

(LONDON.) (Rador.) A lengyel kormány Lengyelországban maradt tagjai ideiglenesen Kutya tették át székhelyüket és a még megmaradt lengyel területen folytatják tevékenységüket. A lengyel főhadiszállás tábornok parancsnoka kijelentette hétfőn reggel a Reuter angol és a Pat lengyel távirati iroda tudósítójának, hogy a lengyel hadsereg annak ellenére, hogy az ellenség számbelíleg túlsúlyban van, különösen légi hadereje és motorizált osztagai, mégis teljes elszántsággal folytatja a harcot a németek ellen. A Pat lengyel távirati iroda jelentése szerint a lengyel csapatok mindennél erős ellenállást fejtenek ki.

ROMÁNIÁBA JÖTT A VARSÓI
ANGOL NAGYKÖVET

(LONDON.) (Rador.) A tájékoztató minisztérium jelentése szerint Sir Howard Anglia varsói nagykövete Romániába tette át székhelyét.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda a következő jelentést közli: A német főhadiszállás parancsnoksága a következő jelentést adta ki: „A lengyelországi hadműveletek befe-

jezéshez közelednek Lublin elfoglalása és Lemberg teljes körülzárása után a keleti német hadsereg most már a Lemberg—Wabdzumierz—Breszt-Litovszk vonalon van és így Lengyelország legnagyobb részét már elfoglalta. A front mögötti részekben maradt lengyel hadsereg maradványait részben leszereltük, részben megsemmisítettük vagy hadifoglyul ejtettük. Ezeknek a csapatrészeknek a legnagyobb részét, amely mint egy negyedrésze az egész lengyel hadseregnek a Visztulától délre Wyszogrodnál körül kerítettük és a tegnapi naptól kezdve szétszortuk. A körülzárt Varsóból a legfőbb német katonai parancsnokság rádiókérelmet kapott, hogy fogadjon a lengyel parlamentert. A legfőbb német parancsnokság kedvező választ adott, de vasárnap éjjel 12 óráig egyetlen lengyel parlamentert sem jelentkezett.

A német repülőrap eredményesen bombázta a délnyugatról körülzárt Wyszogrod-ot. Az arcvonal egyetlen pontjáról sem jelentették lengyel repülők feltűnését. A német légi haderő tehát megvalósította feladatának lényegét a keleti területeken. Számos német repülő és légelhárító osztagot összpontosítottunk és ezek készen állanak további feladataik teljesítésére. A nyugati frontról nem jelentenek semmi fontosabb tevékenységet. Saarbrücken közelében egy vadász repülőgépet lelőtt egy francia repülőgép. Német terület ellen nem történt ellenséges légitámadás.

BERLINBEN AZ A HIR...

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) A Reuter távirati iroda azt jelenti, hogy a Berlinske Tidende című lap tudósítást kapott berlini tudósítójától, aki a követ-

kezőket írja: „Berlinben az a hír, hogy Németországnak nem lesz szüksége arra, hogy Oroszország megsegítse őt Európában. Ellenben a német kormány arra fogja kérni Oroszországot, hogy flottájával támadja meg Indiát. A lap hozzátézi, hogy Anglia részére viszont lehetetlen a szovjet megtámadása egy részét azért, mert a Balti tengeren a német hajóhad a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolja, másrészt pedig azért is, mert a Fekete-tenger vizeit bőségesen aknákkal látták el. Berlinben hiszik azt is, hogy Törökország változatlanul fenntartja semlegességét és ez a körülmény Németország előnyére szolgál.”

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) A Reuter közli a National Tidende berlini tudósítójának jelentését is, amely szerint Németország nem akar még békét kötni, hanem tengeraltjáróival és légi haderejével folytatja az angol blokáddal szemben a harcot. A Politiken című lap arról értesült, hogy Breszt-Litovszkban hétfőn nagyfontosságú tanácskozás folyt le a német és a szovjet katonai és politikai vezetői között. Végül a Berlinske Tidende cikke utal arra is, hogy Franciaország Lengyelország megsegítése címén csak azért avatkozott be a háborúba, hogy megkísérelje Németország megsemmisítését.

SZIGORÍTOTT LÉGVÉDELMI
INTÉZKEDÉSEK NÉMETOR-
SZÁGBAN

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség Berlinből arról értesül, hogy a német birodalmi védelmi tanács rendelete alapján megszigorították a büntető szankciókat azok ellen, akik megkísérik, hogy a jövőben a légvédelmi rendelkezések ellen vétsejenek, akik a rádiójelek esetén nem hajtják végre tökéletesen a már korábban kiadott rendelkezéseket és akik nem tejesítik a légvédelmi támadás esetén kötelességüket. A rendelet ellen vétőket magánzárkába való elzárással büntetik.

HIVATALOS LETT CÁFOLAT

(TALLIN.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint az esztónok a leghatározottabban megcáfolták a stockholmi rádióknak vasárnap esti jelentését, mely szerint a szovjet csapatoknak Lengyelországba való bevonulása következtében Esztországban félelem és pánik keletkezett volna. Megcáfolták hivatalosan azt a hírt is, miszerint Esztország a szovjettel határos területein gépesített katonai osztagokat összpontosított volna.

MAGYARORSZÁG FELÉ IS
MEGINDULT A MENEKÜLÉS

(BUDAPEST.) (MTI.) A közös magyar-lengyel határon át megindult a magyar területekre való menekülés is. Különösen sok a menekülő asszony és gyermek, akiket azonnal gondozásba vesznek. A fegyvereseket a semleges álláspont figyelembevételével lefegyverezik és az ország belsejébe szállítják.

LITVÁNIA MAGATARTÁSA

(KAUNAS.) (Havas.) Hivatalos körökben egyetlen szó sem hangzik Litvánia további magatartását illetően. Nagy feltűnést keltett azonban az, hogy Urbis külügyminiszter kihallgatáson fogadta a kaunasi német és orosz követeket, akikkel hosszabb megbeszélést folytatott. A Stefani ügyvéll, hogy Litvánia bejelentette igényét Vilnára és környékére, amely jelenleg már orosz megszállás alá került.

BERLIN ÉS MOSZKVA KÖZÖS
NYILATKOZATA

(BERLIN.) (DNB) Tegnap a német és az orosz fővárosokban egyidejűleg a következő közös nyilatkozatot jelent meg:

— A nemzeti szocialista és a szovjet kormány kijelentik a külföldi téves híradások helyreigazítása céljából, hogy a lengyel földön tevékenykedő német és orosz csapatok ténykedése nem áll ellentétben az orosz-német megemlékezési szerződés szellemével és betűjével. Ellenkezőleg, minaként kormányának az a célja, hogy a rendet biztosítsa mindaddig, amíg a lengyel nép maga nem dönt nemzeti létének

ujabb kialakítása felett.

MENEKÜLÉS LETTORSZÁG FELÉ IS

(RIGA.) (Havas.) Miután a szovjet haderők megkezdették bevonulását a lengyel területekre, az északlengyelországi csapatok helyzete tarthatatlanná vált és megindult a menekülés Lettország felé is. A kormány intézkedett a menekülők lefegyverzése és internálása iránt.

GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOKAT KEZD A SVÁJCI KORMÁNY

(BERN.) (DNB) A svájci kormány kinevezte azokat a delegátusokat, akik a megváltozott helyzetre való tekintettel gazdasági tárgyalásokat kezdenek a különböző államokkal, elsősorban Itáliával. Későbbi híradás közli, hogy a megbeszélések Róma és Bern között már meg is indultak.

VARSÓ HELYZETE

(BERLIN.) (DNB) Varsó helyzete még mindig tisztázatlan. Az a lengyel parlament, akinek érkezését jelezték, a bemondott időre nem jelentkezett a megadott helyen. Mivel közben a német főhadiszálláson olyan hírek terjedtek el, hogy Varsóban felbomlott a rend és talán emiatt késik a kiküldött, Hitler kancellár elrendelte, hogy a katonai akció megkezdésével várni kell.

AZ UJABB SEMLEGES-ÉRTEKEZLET

(KOPPENHÁGA.) (DNB) Az északi államok képviselői újabb megbeszélésre ültek össze a dán fővárosban. Az értekezleten főleg gazdasági kérdésekről fognak tárgyalni, különös tekintettel a tengeri háborúra. Ugy vélik, hogy a négy állam képviselői között teljes lesz az összhang a további magatartást és intézkedéseket illetően.

A JUGOSZLÁV KORMÁNY KÜLÖNLEGES FELHATALMAZÁSA

(BELGRÁD.) (Avala.) A jugoszláv kormány különleges felhatalmazást kapott törvényerejű intézkedések megtételére addig is, amíg az új parlament összeül. Beavatottak szerint a napokban a kormány több rendeletet fog kiadni a gazdasági ellátás folytonosságának, a kivitel korlátozásának, a sajtótermékek semleges magatartásának, a pénzügyi árfolyam szilárdságának, a belköltségrendjének biztosítására stb. vonatkozólag, tekintettel a háborús helyzetre és a kormány semlegességére.

TÖRÖK VÉLEMÉNY AZ ESEMÉNYEKRŐL

(ISZTAMBUL.) (Rador.) A török sajtó egyelőre tartózkodik minden véleménynyilvánítástól az orosz csapatoknak Lengyelországba történt bevonulásával kapcsolatban. A török félhivatalos lap hathasábos címmel csak a szovjet erre vonatkozó hivatalos jegyzékét közli és arról számol be, hogy ez az elhatározás milyen hatást keltett a külföldön. A török hivatalos lap még csak célzást sem tesz Saracoglu török külügyminiszternek Moszkvában való elutazásáról.

SARACIOGLU MOSZKVAI UTJA

(ISZTAMBUL.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda tudni véli, hogy Saracoglu török külügyminiszter kedden este utazik el Ankarából Moszkvába. A török külügyminiszter szovjet hajón utazik Odesszáig, ahonnan vonaton folytatja tovább útját. A Dunaposta az isztambuli jelentéssel kapcsolatosan azt közli, hogy török beavatott körökben úgy tudják, hogy Moszkvában Saracoglu külügyminiszter nemcsak a török-orosz támadást kizáró szerződés megkötéséről fog tárgyalni, hanem egyidejűleg tárgyalások indulnak meg a német-török megnevetámadási egyezmény megkötésének lehetőségéről is.

„HOGY GÁTAT VESSEN NÉMETORSZÁG TOVÁBBI ELŐRETÖRÉSÉNEK”

(ISZTAMBUL.) (Rador.) A Vakit című török lap véleménye szerint az orosz beavatkozás főleg azért történt, hogy gátat vessen Németország to-

vábbi előretörésének Lengyelországban. Fennállott ugyanis annak lehetősége, hogy Németország nem lesz hajlandó majd csapatait kivonni lengyel Ukrajnából és a fehér oroszok által lakott területekről, holott ezek a

Romániába menekült a lengyel államfő és Rydz Smigly marsall

(BUCURESTI.) A Rador távirati iroda a következőket közli: „A visszavonulóban lévő lengyel csapatok nehogy az előnyomuló orosz csapatok fogságába kerüljenek, akik elzárták a visszavonulás útját, román területre menekültek. Azoknak a lengyel katonáknak és tiszteknek a száma, akik román területre jöttek, körülbelül 10 ezer. A Romániába menekült katonákat és tiszteket azonnal lefegyverezték és internálták. A lengyel katonák és tisztek a legkülönbözőbb fegyvernemekhez és csapattestekhez tartóztak. Romániába érkezett 100 lengyel repülőgép is. A gépek legtöbbje megrongálódott, sőt pilótáinak egy része sebesült is volt. A lengyel haderők internált tagjait a nemzetközi jog szabályai szerint állam költségén fogják ellátni. Azok a menekült személyek, akik semmiféle katonai szerepet nem töltenek be, valószínűleg rövid időn belül elhagyják Románia területét. A lengyel katonákkal és tisztekkel egyidejűleg és ugyanazon éjjel Romániába menekült Moscicky, a lengyel köztársaság elnöke is, akinek részére Biczban jelölték ki lakhelyet, továbbá Rydz Smigly lengyel marsall, akinek jelenlegi tartózkodási helye Craiova, míg a volt lengyel politikai méltóságok részére Slanicban jelölték ki lakhelyet. A lengyel kormány volt tagjai Sklavkovcki miniszterelnökkel és Beck lengyel külügyminiszterrel együtt a román hatóságok a kötelező vendéglátás figyelembevételével fogadták. Moscicky köztársasági elnököt és Rydz Smigly marsallt Cernăuțiában a metropolitai palotában látták vendé-

területek a világháború előtt Oroszországhoz tartoztak. Az orosz beavatkozás további célja az, a török lap véleménye szerint, hogy meggátolja Németország tulzott terjeszkedését a közel Keleten.

göl. Rövid pihenő és vendéglátás után a lengyel államfő és a többi lengyel politikai méltóságok elutaztak a számukra kijelölt helyekre.

(BUCURESTI.) (Rador.) Az orosz csapatoknak lengyelországi előnyomulása és támadó nyomása következtében a lengyel polgári lakosság egyrésze Románia határa felé menekült, másrészt szétszórta katonai egységgel együtt. A lengyel menekültek Zlaesnitz, Orasenu és Visnicánál lépték át a határt. A menekültek legtöbbje gépkocsin érkezett és többségük az előkelő lengyel társadalmi osztályhoz tartozik. Több vasúti kocsival lengyel gyermekeket is hoztak át a román határon.

ANGLIA RENDTETLENÜL KITART

(LONDON.) (Rador.) A Reuter távirati iroda az angol tájékoztató minisztérium következő jelentését közli: „Az angol kormány megvizsgálva azt a helyzetet, amely azért keletkezett, mert a szovjet kormány támadást rendelt el Lengyelország ellen, tehát Nagybritánia szövetségese ellen, még pedig abban a pillanatban, amikor ez az állam a megsemmisítésére küldött ellenséges haderőkkel szemben hőiesen harcolt, semmiesetre sem igazolható azokkal az érvekkel, amelyeket a szovjet kormány felsorakoztatott. Az angol király öfelségének kormányja felhasználja ezt az alkalmat annak ki jelentésére, hogy semmi sem térítheti el őt eredeti útjáról, semmi sem változtathatja meg az angol kormány magatartását, amelyet az egész birodalom egyhangulag helyeselt és teljes

erejével teljesíti kötelezettségét, tehát folytatja a háborút mindaddig, ameddig célkitűzéseit el nem éri.

HADIFOGLYOK

(RÓMA.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda tudósítója meglátogatta a lengyel hadifoglyok egyik táborát. A tudósító jelentése szerint a hadifoglyokat kifogástalanul látják el és semmi okuk sincsen arra, hogy bármilyen tekintetben panaszkodjanak életsoruk miatt. A hadifoglyok száma eddig 130.000, de még további száz-ezerrel fog nőni.

BELGA CAFOLAT

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A belga távirati iroda hivatalosan megcáfolja egyes sajtóorganumoknak azt a hírét, mintha Aachen városából eltávolították volna a polgári lakosságot. A városban az élet teljesen normális keretek között folyik és csak a kórházakat ürítették ki, hogy helyet adjanak az esetleg odaérkező sebesülteknek.

„NEM VÁRT LÉPÉS”

(BERLIN.) (Rador.) A Deutsche Allgemeine Zeitung „Nem várt lépés” címmel cikket ír, amelyben megállapítja, hogy az orosz csapatoknak Lengyelországba való bevonulása annak a bizonyítéka, hogy a kontinens maga oldja meg a maga kérdéseit és nem hajlandó többé Anglia gyámkodását eltűrni. Ez a gyámkodás éppen olyan megszűntnek tekinthető, mint ahogyan megszűnt a lengyel állam is. Anglia ma már nem jelenti a kontinenst, nem jelenti a Közelkeletet, de nem jelenti már a Távolkeletet sem, ahol Moszkva és Tokió maguk oldották meg a határkérdésben évek óta fennálló ellentéteket. Európa a maga kezébe vette sorsának intézését és néhány nap alatt megszüntette Kelet-Európában a versaillesi békeszerződés határozatait. Az a körülmény, hogy Anglia érthetetlen módon reakcióra készül a szovjet csapatok lengyelországi bevonulása miatt, világosan bizonyítja, hogy Nagybritánia háborús célja egyedül csak az, hogy a maga harapófogójában tartsa továbbra is az egész kontinenst. Az angol számlát most már kiegyenlítették, Olaszországnak a Földközi-tengeren betöltött kulcsheyzete megmenetette az angol garancia további áldozatait. A versaillesi békeszerződéssel létesített Lengyelországot eltörölték, Oroszország más utakra lépett, mint amilyeneket angol részről javasoltak neki még néhány héttel ezelőtt is az orosz cimer érdekében és a kérdést az a közös német-orosz nyilatkozat oldotta meg, amely szerint ez a két állam gondot fog fordítani arra, hogy Kelet-Európa új földrajzi térképe a politikai, gazdasági és a nemzeti szempontoknak megfelelő feltételek mellett alakuljon ki. A jelenlegi Lengyelország megszűntével egyidejűleg megszűnt az a fehér lapon adott biztosíték is, amelynek a mostani helyzetben már nem lehet semmi jogosultsága. Ilyen körülmények között mi célja lehet még annak, hogy Anglia és Franciaország folytassák a háborút veti fel a kérdést a német lap.

MÉG NINCS SZÓ JAPÁN-OROSZ MEGNEVETÁMADÁSI EGYEZMÉNYRŐL

(TOKIÓ.) (Rador.) A japán külügyminiszter a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a Kinára vonatkozó kérdéseket Japán és a többi hatalmak békés tárgyalások során is megoldhatják. Kijelentette a külügyminiszter azt is, hogy jelenleg még nincsen szó japán-orosz megnevetámadási egyezmény aláírásáról, mert még számos olyan kérdés van, amelyeket Japánnak és a szovjet uniónak tárgyalások folyamán meg kell oldaniuk.

FRANCIA HIVATALOS JELENTÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás szeptember 18-án este a következő jelentést adta ki: „Élénk tűzerőségi tevékenység az arcvonal különböző szakaszain, különösen a Saarbrückentől délre levő részeken. A francia tengeri haderő eredményesen támadott meg egy német tengeralattjárót.

SELECT MOZGO!

SZERDÁN ÜNNEPÉLYES
SZEZONNYITÓ

JOAN CRAWFORD

Amerika legcsinosabb és legelegánsabb művésznőjének ragyogó filmremelke:

FEHÉR KARNEVAL

(JÉGÜNNEPÉLY)

Az utóbbi évek legnagyobb látványát nyújtja ez az izgalmas meséjű film, melyet a legszebb zene kísért. Alomszerűen szép kiállítás. Tündéri rendezés. Zene. Ritmus. Jégrevü. A technika csodája.

Letette hivatali esküjét dr. Ilea Livius a kolozsvári királyi büntetőtábla új tanácselnöke

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A legújabb bírósági előléptetések során Öfelsége II. Károly király, Románia Uralkodója legmagasabb dekrétumával dr. Ilea Livius főügyészt nevezte ki a kolozsvári királyi ítélőtábla büntetőtanácsának elnökévé.

Az ünnepélyes hivatali eskütétel tegnap folyt le a tábla tanácsának teljes ülésén.

Jelen voltak az ítélőtábla összes bírái élükön a főelnökek: dr. Joan Papp, valamint a főügyesség, a törvényszék, az ügyesség és a helybeli járásbírók összes bírái is.

Az eskütétel után elsőnek dr. Joan Papp táblai főelnök szólalt fel, meleg szavakban méltatva az új táblai tanácselnök kiváló tudását, jogi képességeit és érdemeit.

Hasonló értelemben beszéltek R. Filipescu főügyész, dr. Alex. Dragomir, az ügyvédi kamara dékánja és Octav Vasili főesperes, az egyház nevében.

Valamennyiüknek az új táblaelnök válaszolt, megköszönve az üdvözlő szavakat.

Az ujjonnan kinevezett táblaelnök régi és előkelő román család sarja. Anyai nagyatyja Ludovic Ciato ügy-

véd, a balázsfalvai érsekségnek volt éveken keresztül jogtanácsosa. Édesatyja, néhai dr. Gheorghe Ilea a világ háború előtt a kolozsvári ügyvédtársadalom egyik legkimagaslóbb egyénisége volt. Ugy Ludovic Ciato, mint dr. Gheorghe Ilea tényleges szereplői voltak az annak idején olyan nagy feltűnést keltett „memorandum-pernek”.

Dr. Ilea Livius iskoláit Kolozsváron, illetve Budapesten végezte. Az impérium átvétele után hosszú időn keresztül mint vezető-ügyész működött a törvényszéken és a diákmozgalmak idején kitűnő tapintattal mérsékelte le az akkori idők izgalmas ellentéteit. Éveken át főügyész helyettese volt a kolozsvári királyi ítélőtáblának, ahol legutóbb, mint táblabíró is közreműködés övezte. A múlt évben a királyi ítélőtábla főügyészevé nevezték ki. Ez év szeptember 15-én érte azt, hogy a magas kitüntetés, amely őt jelenlegi, felelősségteljes állásába rendelte.

Dr. Ilea Livius kinevezésének híre kitűnő jogi képességei és rokonszenves, megértő egyénisége miatt ország-szerzte, de különösen a kolozsvári jogi és társadalmi körökben osztatlan örömet és meglepetést keltett.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(10)

Harry nem győzi kiszínezni, részletezni a jövődő álmokéit. Csak azért nem kel fel ágyából, hogy ne zavarja semmi álmodozását. Pedig tulajdonképpen temérdek dolga volna, hogy az új életet berendezze. Meg kell alapozni minden tétivel, a múlt idő minden percének kihasználásával a jövőendő.

Az ágy meleg puhaságában is hadvézérnek érzi magát, aki apróra kidolgozza a maga hadműveleteit, számításba veszi minden lehetőséget és igyekszik megengedett ármánykodásokkal, ravaszságokkal elébe vágni a véletlen esélyeinek.

Végre mégis csak elhatározza, hogy kilép az ágyból. Sőhajtva kapcsolja ki agyából a nagyszabású gondolatokat, becsöngeti inasát, akit az utolsó gombig berendezett, drága legénylakással együtt vett szolgálatába néhány nap előtt.

John, készítse el a fürdőmet — veti oda hanyagul — azután a reggelit is hozza be egyuttal. Van valami postát is?

John szolgálatkészen huzza fel a függönyöket, a fürdőszobában megereszti a csapot, ezüst tálcán bőséges reggelit hoz az ágy mellett álló kis asztalra, a postát is odakészíti.

Harry kíváncsian nyúl a posta után. Ujdonsült gazdagemberségének rendkívül hízlel a sok ajánlat, reklám, amit naponta hoz a posta. Ügynökök birtokot, házat, villát kínálnak megvételre, bankok felajánlják szolgálataikat, legelőnyösebb feltételek mellett nyitnak folyószámlát, lebonyolítják pénzügyi tranzakcióit, kereskedők butort, ruhát, cipőt, autót ajánlanak. Utazási irodák prospektusokat küldenek és az üzleti ajánlatok sokaságában egy-egy illatos levélke is hízlel önszeretetének.

— Érdekes — gondolja Harry — milyen élelmek az emberek. Alig egy hete, hogy a nagy örökség híre napfényre került és ime, mindenki tudomást vesz róla, mindenki igyekszik hasznát huzni belőle. Honnan is tudták meg ilyen hamar? ... Persze, persze az újságok...

Jóleső érzéseket vált ki belőle az is, hogy valahányszor bemegy egy üzletbe vagy színházba, kávéházba, sőt, ahogy végigsétál napfényes délelőttökön a körutakon, minduntalan fülébe siklik a szó: — Ez Harry Seemann, a híres amerikai örökös. — Kíváncsi szemek tapadnak szemére, alakjára, mosolyok siklanak végig arcán, csodálkozó pillantások, suttogó sóhajok kísérik minden lépését.

— Észervesszük a gazdag embert mindenütt — következteti büszke öntudattal és úgy támaszkodik hirtelen támadt gazdagságára, mint szobor a piedesztáljára.

Minden üzleti ajánlatot elolvas, minden reklámot alaposan áttanulmányoz, minden kínáló női levélnek úgy örvend, mint a szerelmes diák.

A női irások között a kezébe akad egy ismerős, csinos, szálas, hegyes betűkkel írott levél. Kedvetlenül tolja odább. Azután megint kezébe veszi, unottan forgatja ujjai között, végül elszántan kibontja.

— Lássuk, mit sirdogál megint Hilda? — gondolja kellenlenül.

„Kedves Heinz”... — áll a levélben. A fiatalember legszívesebben földhöz csapná az egészet.

— Megmondtam neki, hogy Harry va gyok... Milyen ostobaság, hogy még mindig Heinznek szólít.

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

A bukaresti Venus Kolozsváron

(KOLOZSVÁR.) A román nemzeti bajnokság vasárnapi, harmadik fordulójának nagy eseménye, a Victoria-Venus mérkőzés Kolozsváron kerül el döntésre. A két csapat találkozója pompás küzdelmet ígér, mert mindkét együttes nagyon ambicióját a győzelmet. A Venus veretlenségét akarja megőrizni, a Victoria viszont a vasárnapi balsikerű nagybányai szereplését igyekszik jóvátenni. A mérkőzés favoritja természetesen az országos bajnokcsapat, amely hosszú időn át egyenletes formát mutatott s most is a legeredményesebb futballt játsza. A Victoria sokszor a legerősebbekkel szemben mutatja meg a benne rejlő erőket, s így meglepetésre is el lehetünk készülve.

A nemzeti bajnokság többi mérkőzése is kemény küzdelmeket ígérnek.

A műsor ez:

Kolozsváron: Victoria—Venus.
Temesváron: TMAC—AMTE.
Resicán: UDR—Rapid.

Bukarestben: Unirea Tricolor—Carpați.

Galacon: Gloria CFR—Ripensia.
A bajnokság állása a vasárnapi forduló előtt a következő:

1. Venus	2	2	0	0	6:0	4
2. Carpați	2	2	0	0	4:0	4
3. Rapid	2	2	0	0	9:2	4
4. Ripensia	2	1	1	0	7:4	3
5. Juventus	3	1	1	1	5:7	3
6. TMAC	2	1	0	1	3:5	2
7. Gloria CFR	2	1	0	1	3:8	2
8. Sp. Studentesc	3	0	1	2	7:9	1
9. U. Tricolor	2	0	1	1	2:3	1
10. UDR	2	0	1	1	4:7	1
11. Victoria	2	0	1	1	0:2	1
12. AMTE	2	0	0	2	1:5	0

SPORTNÁL VAGY
MUNKÁNÁL IS
SZELÁRDAN ÁLL
A SZEMÜVEG!

**Szemüvegeket orvos előírás
szerint készítünk.**

**Speciális acélárak raktáron.
Prima a l p a c c a cvőeszközök feltűnő
olcsó áron.**

**Kun Mátyás Fia R. T.-nél
CLUB, CALEA MARECHAL FOCH No. 2**

A nagyváradi Kiss pompás csúcsot ért el a 200 méteres gátfutásban. Nagyváradról jelentik: Az Esta Sun tegnapi versenyén Kiss, a kitűnő atléta a 200 méteres gátfutás román csúcseredményét 28.1 mp-re javította. A régi csúcsot Pálffy tartotta 28.6 mp-el. Kiss egyébként tegnap a 110 méteres gátfutás ifjúsági csúcsát is megjavította 15.7 mp-re.

42 atléta a magyar olimpiai keretben. Budapestről jelentik: Simpson mester, a magyar atléták olimpiai edzője megkezdte működését. Első teendője volt, hogy kiválogassa az olimpiai kiküldetésre számbajóható atlétákat. Az amerikai edző 42 atlétát sorozott be az olimpiai keretbe, akiket gondosan előkészít a jövőévi helsinki játékokra.

USA főlényt mutat a „papir-olimpia”. Helsinkiből jelentik: A finnek olimpiai közlönyében megrendezték a „papir-olimpiát”. Összeállították az idei év legjobb atlétikai teljesítményeit és ez adta a „papir-olimpiát”. 100 m: Jeffrey USA, Ellerbee USA 10.2 mp, 200 m: Jeffrey USA, Lewis USA 20.7 mp, 400 m: Harbig német 46.7 mp, 800 m.: Harbig német 1. p 46.6 mp, 1500 m.: Andersson svéd 3 p 48.8 mp, 5000 m.: Mäki finn 14 p 03.8 mp, 10.000 m.: Mäki finn 30 p 35.4 mp, 3000 m. akadály: Kaindl német 14.1 mp, 400 m. gát: Hölling német 51.6 mp, 4x100 m.: Németország 40.1 mp, 4x400 m.: Németország 3 p 10.4 mp, távolugrás: Watson USA 775 cm., rudugrás: Warmerdan USA 442 cm, hármasugrás: Rajasaari finn 15.52 m., súlydobás: Hackney USA 17.04 m, diszkoszvetés: Fox USA 52.55

Lázás iramban folyik a leégett Józseffalva felépítése

Józseffalváról jelentik, hogy az építkezések nagy iramban haladnak előre. Augusztus 27-én szentelték fel az első új épületet. Szeptember 10-én az építkezés a következőképpen állt: készen volt 11 épület, falazás alatt 9, földfeletti beton alap 44, földközötti beton 50, alap kiásva 56 épületnél. Az idej építkezéshez szükséges anyagbeszerzés állása: a szükséges 1 millió vályogtéglából elkészült 739.399 darab, a betonkavics hiány nélkül az udvaron áll, az 1000 kg. cementből leszállítottak 611 kg.-ot s a többi teherautón szállítják a putnai gyárból. A 120.000 darab cse-

rőpből megérkezett 72.000 darab, a hiányzó 48 ezer darab szállítás alatt van. Épületfának, jesszának, lécnak és egyéb anyagoknak csaknem a kétharmada már beérkezett.

A házakhoz szükséges ajtók és ablakok elkészítését az erdélyi iparosok vállalták. A szakmunkásokkal és napszámosokkal megerősített munkacsoportok naponta két házat építenek fel, úgy, hogy minden valószínűség szerint október 18-ára a borzalmas tüzvész követő ötödik hónapra, minden leégett gazda és családja fedél alá kerül.

Mikor kell visszafizesse a társadalombiztosító pénztár a tévesen behajtott járulékokat?

A törvényes alap nélkül behajtott vagy befizetett társadalombiztosítási járulékok kérdése számos esetben foglalkoztatta a bíróságokat, anélkül, hogy egységes joggyakorlat alakult volna ki. Nemrégiben döntött egy ilyen kérdésben a központi társadalombiztosító pénztár mellett működő felfolyamodási bizottság, melynek döntése előreláthatólag véglegesen rendezi a kérdést. A döntés kimondja, hogy a törvényes alap nélkül beszedett járulékok jogtalan megzavarodást jelentenek, tehát vissz-

szafizetendők. A törvényes alap nélkül befizetett járulékokra nem vonatkozik a társadalombiztosítási egységesítő törvény (ma már hatályon kívül) 109-ik szakaszának első bekezdésében megnevezett két éves elévülés. (A felfolyamodási tanács döntésének száma 461—1939. március 3.)

Megemlíteni kívánjuk, hogy a tévesen beszedett vagy befizetett járulékok kérdését az 1938 december 22-én életlépelt új társadalombiztosítási törvény 58. szakasza véglegesen rendezi.

m., gerelyvetés: Järvinen finn 74.79 m kalapácsdobás: Blask német 58.05 m, tiztusa: Müller német 7267 pont.

Válogattak a németek a magyarok ellen. Berlínből jelentik: A vasárnapi magyar—német válogatott labdarúgó mérkőzésre tegnap összeállították a német csapatot. Ennek alapján a következő együttes megy Budapestre: Jacob — Janes, Schmaus — Kupfer, Goldbrunner, Kitzinger — Lehner, Szepan, Kalvitzky, Schön, Pesser. A csapatban tehát helyet kapott több volt osztrák válogatott játékos is.

Tizenhat tagú válogatott keretet jelölt ki a magyar szövetségi kapitány a németek ellen. Budapestről jelentik: Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány tegnap este a következő játékosokból álló keretet jelölte ki a németek elleni válogatott mérkőzésre: Tóth Szeged, Pákozdy Elektromos, Bíró Hungária, Szalay Ujpest, Sárosi III Ferencváros, Szalay Nemzeti, Ádám Ujpest, Kincses Kispest, dr. Sárosi Ferencváros, Vincze Ujpest, Zsengeller Ujpest, Dudás Hungária, Gyetvay Ferencváros, Olajkár I. és II. Kispest, Odry Taxiskok.

Rádió

SZERDA, szeptember 20.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor, 12: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 12:03: Hangverseny. 13:40: Hanglemezek. 14:10: Hírek. — 15:10: Időszéri közlemények. 19: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, csevegés. 19:17: Lemezek. 20: Felolvasás. 20:15: Szólisták. 20:40: Hangverseny. 22:30: Hírek, lemezek. 23: Hírek. 23:15: Vendéglátó zene.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Balladajazene. 13:40: Hírek. 14:30: Zenekar. 15:30: Hírek. 17:15: Diákféltára. 17:45: Hírek. 18:15: Hanglemezek. 18:40: Előadás. 19:10: Szalonzene. 20:15: Hírek. 20:25: Előadás. 20:40: Zongoraverseny. — 21:10: Rádió vígjáték. 22:10: Ének. 22:40: Hírek. 23: Cigányzene. 23:40: Hírek. 24: Hanglemezek. 1:05: Hírek.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A városi tanács rendeletére agyonlőtték a London—southendi állatkert összes vadállatát: az oroszlanokat, tigriseket, farkasokat és a hiénákat.

(JERUZSÁLEM.) A Ramleah—jeruzsálemi vasútvonalan egy személyvonat összeütött egy utassokkal telt autóbusszal. A szerencsétlenségnek 21 halálos és 5 sebesült áldozata van.

(SZÓFIA.) A bolgár kormány egész sor védelmi gazdasági intézkedést fogana tostit az ország önellátásának fokozására.

(STOCKHOLM.) A kormány újabb megszigorító intézkedéseket tett folyamatba a nyers érc kivitelinek korlátozására.

(JERUZSÁLEM.) A Palesztinában felállított cseh légio taglétszáma elérte az 1500 személyt.

(MOSZKVA.) A Tass hírszolgálati iroda energikusan tiltakozik azok ellen a hírek ellen, amelyek szerint Litvinovot letartóztatták volna.

(KABUL.) A kabuli hivatalos lapban közlemény jelent meg Afganisztán semlegességére vonatkozólag.

(BERLIN.) Baldur von Schirach ifjúsági vezér rendeletet adott ki, amely szerint a Hitler-ifjak és a Hitler-leányok egyesületeiben a munkaszolgálat az esti besütetése miatt alkonyat előtt beszüntetendő, hogy az ifjúság még az est beállta előtt elérhesse lakóhelyét.

(PÁRIS.) A francia kormány rendeletet adott ki, amely szerint minden francia állampolgár azonnal köteles külföldi követeléseit és értékeit bejelenteni.

(LONDON.) VI. György uralkodó és Erzsébet királyné látogatást tettek a polgári légvédelmi intézmények központi helyiségeiben és legnagyobb meglepetésüknek adtak kifejezést a tapasztaltak felett.

(WASHINGTON.) A váratlanul bekövetkezett újabb nemzetközi fordulat miatt Roosevelt elnök lemondott e hétre tervezett kirándulásáról.

(SANTIAGO DU CHILE.) Az ország déli részéből újabb földrengést jeleztek, amely szerencsére csak néhány pillanattartott és semminemű kárt nem okozott.

(BENARES.) Az indiai kongresszuspárt benaresi értekezletén határozati javaslatot fogadtak el oly irányban, hogy feltétel nélkül támogatják Nagybritánia kormányzat célkitűzéseit.

Dr. Bartha Ignác képviselő bírálatát a céhtörvény új javaslatáról

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ismeretes, hogy a képviselőház és a szenátus egyesített bizottsága szövegére hozta a céhtörvényjavaslatot. A magyar parlamenti csoport részéről, mint tagok, a bizottság ülésén dr. Gyárfás Elemér szólalt fel, az azt követő napokban dr. Bartha Ignác fejtett ki rendkívül értékes tevékenységet. Dr. Bartha Ignác felszólalásában többek közt ezeket mondta:

Lényegében elfogadható — A céhtörvényjavaslat az új Alkotmány értelmében szükségszerűvé vált és így lényegében elfogadható, de sok helyes észrevétel mellett jelenlegi alakjában sok alapvető hibát is foglal magában, amelyeket orvosolni kell. Kimutatok ezeket a hibákat:

Ami kifogásolható

1. Elsősorban a cég elnevezés semmiképpen sem fedi a tervezetben kifejezett és meghatározott fogalmakat. A cég — a régi időkhöz — valamely foglalkozási ág kizárólagosságát jelentette. Az, aki valamely foglalkozást tűzött, kötelező módon tagja volt az illetékes céhnek. A jelen törvényjavaslat határozottan kiemeli az „önkéntes szabadságot”, a „hivatalos és kötelező intézmény” fogalmával szemben, de annak ellenére, hogy kifejezetten kiküszöbölte a céhek kötelező voltának lényeges elemét, azzal, hogy a céheknek előjogokat és jogokat biztosít, mégis kötelezővé teszi a céhtagságot. (Lásd 12—19. szakaszokat.) Ezek a „kizárólagosan” engedélyezett jogok olyan széleskörűek, hogy az egyén ténykedését akkor is korlátozzák, ha törvényes intézkedések is érik saját érdekeit. Így az egyén arra kényszerül, hogy orvosolást a céhképviselőnél keresen, mert hiszen ennek ebben a tekintetben kötelezettségek nélküli kizárólagos jogokat biztosítottak.

— Ezt a kérdést úgy lehetne megoldani, ha a cég elnevezést más megfelelő elnevezéssel helyettesítenék és miért is nem volna használható a szakmai társaság, csoport, vagy egyesület elnevezése?

2. Annak ellenére, hogy a tervezet indokolásában nagy helyet kap a szabadságra vonatkozó vita, mely szabadság jellemző oldala akar lenni a céheknek, mégis, mivel ezeket szakmánként szervezik meg a Céhek Nemzeti Tanácsában, amely az államhatalmat képviseli és amelyben részt vesznek az összes fontosabb minisztériumok is — a céheknek csak egy képviselője vesz részt. Az 5. szakaszban megfelelően a jogi személyiséget elismerő bizottságban az illetékes foglalkozási ágak szintén csak egy képviselője vehet részt. A tervezet azonban ennél is messzebb megy és bizonyos szervek között vizsálly esztére a munkaügyi minisztérium illetékét teszi döntővé, még pedig első és utolsó fórumon, kizárva ezzel az igazságszolgáltatás hivatott szerepét. Ime tehát a munkaügyi minisztérium vezető, szervező, rendelkező és egyben ítélkező hatóság is.

A szerzett jogok

3. A céheket tartományonként (7. szakasz) szervezik meg, felruházva őket azzal a joggal, hogy helyi tagozatokat alkothassanak. A tartományok 6—8 megyéből állnak s mint ilyenek igen nagy területeknek foglalnak magukban, minek folytán a tervezet által megvalósítandó célnak nem felelhetnek meg. E megjegyzéstől eltekintve is, a tartományonkénti felosztás a gyakorlatban egyáltalán nem felel meg a mezőgazdasági, ipari vagy kereskedelmi foglalkozási ágaknak, miután a meglevő szervezetek között gyakran elszakíthatatlan kapcsolatok vannak. Ugy a mezőgazdasági mint különböző ipari ágak többféle körülménytől, így földtani, meteorológiai stb. tényezőktől függenek és ezeket a tartományok területi kereteivel nem lehet kapcsolathozni. Ebből következik, hogy a céheket megyénként kell megszervezni, hogy ezzel szűkebb területet foglalva magukba, mozgékonyabbak lehessenek. Ezenkívül önkormányzati jellegűek is kell, hogy legyenek. A céhek megszervezését alulról felfelé kell végrehajtani és nem felülről lefelé, mint ahogy azt a tervezet előírja.

4. Ez a törvény — a mi fogalmunk szerint — a közjót, mint amelynek megvalósítása a célja, kell, hogy szem előtt tartsa.

Igy azonos hatályosságúnak kell lennie, faji származásra való tekintet nélkül az ország összes polgáraival szemben. Államunk, annak ellenére, hogy nemzeti állam, különféle nemzeti kisebbségeket foglal magában. Ezeknek a kisebbségeknek meg kell, hogy legyen az arányszámukhoz mért képviselőik a céhek helyi központjaiban és szervezeteiben, még pedig azzal a joggal, hogy adott esetekben az anyanyelvüket is használhassák. Legálább is így rendelkezik az 193. augusztus 4-én kelt minisztertanácsi napló és az 1939. január 17-iki és miniszteri határozat által szentesített egyezmény.

Ily módon hangsúlyozni kellene azt, hogy a „román nemzetiség” („nationalitate română”) a tervezet által használt kifejezése alatt, román állampolgárság értődik tekintet nélkül a faji származásra, annál is inkább, miután ugyanazon országnak polgárai között nem lehet különbséget tenni. (29. és 34. szakasz.)

Mi a különbség az iparos és a kisiparos között?

— Tiszteletben kellene tartani a meglevő egyesületek szerzett jogait, így meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a céhszervezetek mellett működhessen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet és az iparosok, kézművesek, kereskedők minden helyi egyesülete oly módon, hogy ezek a törvényben megengedett keretek között, magyar szövetség elnevezéssel, valamely általános csoportosulást alkotnának. Különösen fel kell hívni a figyelmet arra a rendkívüli fontosságu tényre: a tervezetnek az a szándéka, hogy elkobozza azoknak a meglevő egyesületeknek vagyonát. Ez törvénytelen, igazságtalan eljárás volna, ami nem fér össze a tulajdonjog fogalmával.

— A tervezet, valamint az 1938. október 12-iki törvény új fogalmakat is vezet be, mint a tényleges egyesület fogalmát, anélkül, hogy megszabná és meghatározná ezeknek tevékenységi körét.

5. A tervezet zavaros is. Némely helyein ugyanazt az elnevezést használja akkor is,

ha különféle fogalmakat vagy szervezeteket ért alatta. Például „szövetségnek” (unio) nevezi egy tartomány keretén belül levő többféle céhnek csoportját s az ország összes céheinek csoportját is. (Lásd 44—45. szakaszt.)

6. A tervezet a szervezési ágak felosztásánál is különféle fogalmakat használ. Így például beszél iparosokról („meserias”) és kisiparosokról (mici industriasi), kis és nagy gazdáról, anélkül, hogy pontosan körülhatárolná a kategóriákat. Különösen azt nem lehet látni, hogy mi a különbség az iparos (meserias) és kisiparos (mici industriasi) között, annak ellenére, hogy ez a különbségtétel különféle kategóriák felállítását vonja maga után, ugyancsak mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi. Ezt a hibát már a választási törvény is elkövette. Alapvető hiba az iparosmestereket a mezőgazdasági kategóriába utalni. Iparának gyakorlásával, a kisiparos a mesterségek alapján az ipari kategóriába tartozik s a mezőgazdaságiból ki kell, hogy legyen zárva. Az elvégzett munka kifejtéséről szóló törvény 3. szakasza nagyon is ingató, miután az alkalmazottak száma gyakori változásoknak van kitéve és így non sens az, hogy ez folytonosan magga után vonja a szakma minősítését is. (2. szakasz.)

7. A tervezet 16. szakaszának megfelelően kizárólagosan és egyedül a cég jogosult az iparos („meserias”) mivoltát megállapítani. Mi történik akkor, ha valamely bírói fórum esetleges nézeteltérés alapján az iparos mivoltot másképp állapítja meg? Kötelező érvényű lesz-e ez a céghez nézve vagy sem?

— A 8., 10., 16., 34. szakasz a különféle fogalmakról általánosságban beszél, nem adja ezeknek pontos meghatározását s így ezek a fogalmak tetszés szerint értelmezhetők, feletté viszonylagos módon. Így például azt mondja, hogy a céhvezető (conducător de breasla) a szabályszerű követelményeken kívül, tisztes, képzett és nemzeti érzésű is kell, hogy legyen. Vajon ki fogja megállapítani ezeknek a ténylegesen meg nem határozott, sokféleképpen értelmezhető fogalmaknak meglétét?

— A tervezettel kapcsolatban általánosságban ezeket a megjegyzéseket tartottam érdemesnek feltárni, míg különféle előterjesztéseimet a tervezet szakaszonkénti vitája alkalmával teszem meg — fejezte be fejtegetését dr. Bartha Ignác képviselő.

Románia változatlanul szigorúan semleges marad

(BUCURESTI.) (Rador.) A miniszterelnökség a következő hivatalos közleményt adta ki: „Azok a különleges körülmények, amelyek között a lengyelországi események szeptember 17-én kifejlődtek és tekintettel arra a tényre, hogy a volt lengyel kormány román kormányt arra kérte, nyújtson menedéket az államfőnek és azoknak a minisztereknek, akik román területre menekültek, — arra késztették Romániát, hogy továbbra is a legteljesebb semlegességét őrizze meg a jelenlegi háborúban. A kormány továbbra is változatlan hazaszeretettel őrködik az ország biztonsága felett és védelmezi meg az ország határát.”

Nem tartotta meg a kolozsvári törvényszék a Minele Sorecani bányakoncessziójára kitűzött árverést

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ismeretes, hogy a Nemzeti Ipari Hitelintézet, mint a Sorecani szénbányatársaság főhitelét, zője, hónapokkal ezelőtt árverést tűzött ki Bukarestben a szénbánya koncessziójának eladása végett. Ezt az árverést azonban nem tartották meg, mivel a Sorecani bánya Manolescu-csoportja sikeresen védekezett azzal, hogy az árverést az Erdélyben érvényben levő végrehajtási törvénynek megfelelően Kolozsváron kellett volna megkérni. Az Ipari Hitelintézet től függetlenül Cosma Ioan, a Sorecani egy másik hitelzőjének kérésére a kolozsvári törvényszék szeptember elsejére árverést tűzött ki a Minele Sorecani következő bányajogszíntárványainak eladására: A kolozsmegyei Aghires-Egeres község határában levő „Ileana” és „Ana” bányákra, valamint az ugyancsak Kolozsmegyében levő Ticu község határában levő „Arpad” bányakoncessziójára.

A fenti három bányakoncesszió érté-

két az árverési hirdetmény szerint egyenként kétfélmillió lejben állapították meg, míg a kikiáltási ár egyenként 1.5 millió lej volt.

A kolozsvári törvényszék által kiírt árverés megtartása ellen azonban az Ipari Hitelintézet panasszal élt és arra hivatkozott, hogy a végrehajtási eljárást az okirálysági végrehajtási törvény szerint vezették le, holott az erdélyi törvény előírásait kellett volna alkalmazni. Az Ipari Hitelintézet felfolyamodásnak a bíróság helyet is adott, az árverés megtartását felfüggesztette és az ügy eldöntésére folyó év október 6-ra tűzött ki határnapot.

— Lefoglaltak egy lengyel tenger-alattjárót. Stockholmól jelenti a Rador: Egy lengyel tenger-alattjáró Sandom közeli svéd vizekre volt kénytelen menekülni. A tenger-alattjárót lefoglalták, személyzetét pedig internálták.

Másfél óra a föld alatt, egy berlini légoltalmi helye

Irta: HUNYADY SÁNDOR

(BUDAPEST.) Sokszor hallunk most tanában ilyenféle mondatot: „En éppen most beszéltem X. Y. urral, aki tegnap érkezett haza Párisból, az utolsó vonattal. Kérem szépen, ő azt meséli, hogy...”

Most én is leírhatom ezt a mondatot. Beszélgettem a nagy események két hiteles szemtanújával. Egy tehetséges magyar művészpár, Szegedi Ernő és Vásárhelyi Magda, néhány nappal ezelőtt érkezett haza Berlinből. Ott töltötték a háború izgalmas első napját. A művészek zongorahangversenykörúton jártak. Varsóban, Rigában, Helsinkiben, Stockholmban már felléptek. A háború dudája a berlini koncertjük előtt szakította meg a körutjukat.

Sok érdekes és izgalmas dolgot tapasztaltak. De úgy vettem észre, hogy a legmélyebb benyomást az a másfél óra tette rájuk, amelyet légvédelmi óvóhelyen töltöttek, Berlinben, az Anhalter Bahnhof közelében.

A sziréna este 7 órakor szólalt meg. De különösebb bonyodalom nem támadt. Mintha a földből nőtt volna ki, ott termett valahonnan egy altiszt, aki az uccán nyüzsgő embereket rendbeszedte és levezette az óvóhelyre. Senki nem sietett és nyugtalankodott. A tömeg simán, tolatkodás nélkül követte az altisztet.

Mindenki tudta, hogy a sziréna legálább 10 perccel megszólal a veszély előtt. Tudták, illetőleg „hallották”, vagy még inkább „tanulták”. És miután el is hitték amit tanultak, a legnagyobb rendben történt meg a föld alá vonulás.

Az óvóhely olyanféle, mint nálunk a földalatti villanyos állomása. Csak hogy még egyszerűbb. Mintha ez a földalatti építmény egy börtön, internátus, vagy kolostor folyosó elemeivel lenne összekeverve. A falak fehérré vannak meszelve, néhol látszik a nyers vakolat.

A katakomba négy emelet mélyen húzódik, a széles, kényelmes lépcső minden fordulójánál pihenő terület van. A hosszú termekből külön szobák nyílnak, asszonyok és gyermekek számára. A folyosókat, termeket és fülkéket sok vil anykörte világítja meg. A falakon kis ablakok vannak, amelyek mély és keskeny szellőztető aknákra nyílnak.

A nép, amely a légoltalmi helyen összezsúfolódtott, csöppet sem viselkedett ijedten. Cigarettáztak, flörtöltek, ismerkedtek, vicceket mondtak és fogadásokat kötöttek, hogy mikor bődül el a felszabadító dunda.

Sőt voltak, akik énekeltek. Valahol valaki belekezdett egy népszerű dalba. Egyre többen kapcsolódtak bele a kórusba. Végül hatalmas tömeg fújta a nótát. A nép intelligens és jókedvű koncertet rendezett a föld alatt.

A magyar művésznő, aki nagyon csinos, szőke fiatalasszony, egy kék munkásbluzos férfi mellett ült.

A munkás vigasztalta a szomszédját. Magyarázta, hogy ne féljen, a fedezék feltétlenül bombabiztos.

— Igen, de mi lesz, ha gázbombát dobna le és a gáz leszívárog az óvóhelyre? — nyugtalankodott a zongora művésznő.

A kékbluzos férfi jóvalis mosollyal felelt:

— Akkor kinyitjuk az ablakot és szellőzünk. Vagy pedig — tette hozzá udvarias mosollyal — az a kivételes szerencse ér, hogy olyan aranyos teremtes mellett halok meg, mint kegyed.

— Románnyelvű hírszolgálat a bécsi rádióban. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi német követség jelentése szerint a bécsi rádióban románnyelvű híradást rendszeresítenek. A bécsi rádió naponként 18 óra 25 perckor, 20 óra 40 perckor és 23 óra 40 perckor — középeurópai időszámítás szerint — fogja a románnyelvű híradásokat közölni.

Apróhirdetések

VILLANYONDOLÁS külföldi mód-szerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtel. Reg. Ferdinand 30 Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologer, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. szám. (2684)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteiket, készfahérműt, kötöttáru, maradványokat Pinkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttárgyok. (2678)

600 lej egy férfi strapa öltönyre való szövet. Samuel, Str. Măloasă 19. (4326)

MAKULATURA, újságcsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

ELADÓ jókarban lévő Dániel kályha. Str. Barbu Lăutar 2. (4108)

HASZNÁLT téglát, ajtót, ablakot kerek. Str. Reg. Maria 34. Bonboneria. (4238)

PRIMA kivitelű modern új háló, ebéd-lők és kombinált szobák redukált árban sürgősen eladók. Műasztalos, Str. Moldovei 17. (4285)

KOVÁCSMŰHELY betegség miatt eladó. Str. Nicolae Român 1. (4301)

VADONATUJ ezüsttróka eladó. Str. V. Alexandri 10. (4303)

ELADÓ modern díofaháló. Megtekinthető délelőtt 9-11-ig. Brummer, Str. Basarabia 1. II. em. (4304)

ELADÓ főzőüstök, kávéházi, éttermi felszerelés. Str. Aurel Vlaicu 2. szám. (2732)

VESZÉK, eladók mindenféle használt bútort, szőnyeg, matracok. Str. Dogarilor 3. Szabó. (4309)

LÁDAK, kisebbek, nagyobbak azonnal eladók Ancánál, Strada Regina Maria 43. (4318)

URAK! Férfifelhérmű nagy választékban, készen és mérték után féláron kapható. Cal. Decebal 10. (4321)

ÖCSKARUHÁKAT, télikabátokat, fel emelt árban vesznek olcsón eladók. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (4307)

INGATLAN

ELADÓ házastelek nagy kerttel, építkezési anyaggal. Str. Plugariilor 68. (4107)

ELADÓ házak: Vágóhid mellett családi okból eladó szép frontu ház 1 millió 400 ezer lejért, havi jövedelem 14.000 lej. — A Str. Romulus utcában kifogástalan állapotban lévő sarokház eladó 420.000 lejért, több lakással és 3 üzlethelyiséggel, havi jövedelem 6000 lej. — Az Astoria háta megett eladó szépfekvésű napos helyen 1 szobás, konyha és 150.000 lejért, azonnal beköltözhető. — Eladó egy központi fekvésű 3 szobás teljes komforttal bíró ház 500 ezer lejért és Regala utca legszebb helyén nagy ház, 170.000 lejért, hol 100.000 lej bankadósság átvehető. Ért.: Cal. Reg. Carol II. No. 13. alatt I. emelet 2. ajtó. d. u. 4-6-ig. (2718)

Eladó emeletes ház

P. Unirii-től 50 lépésre 16 lakrészrel 4 üzlethelyiséggel. Evi jövedelem 6 százalék. Bankadósság átvehető. Esetleg ráfizetéssel elcserélhető kisebb új emeletes házzal. Cim: dr. Asztalos Sándor Cal. Reg. Ferdinand 7. Tel.: 14-84.

ELADÓ előkelő villanegyed elején délkeleti fekvésű, bekerített 720 nm. sarok-parcella egészben, vagy részben. Str. Ma tei 5. sz. a. portánál. (4311)

ELADÓ nagyobb bérház központban, 8 százalékos nettó jövedelemmel. Megkeresések „Sarokház” jellegére a kiadóba. (4312)

ELADÓ sürgősen egy bekerített ház-hely a Bulgária-telepen. Str. Grivița 13. Érd.: Cal. Decebal 23. Em. (4324)

ÁLLÁST KERES

DADA helyet keres. D. I. Luna de Sus 422. (4295)

NÖTLEN, katonamentes szeszőző, szeszgyárnál, gyümölcspálinka főzésnél, üzembesítésre, vagy malomnál felügyelői állást keres. Címeket „Nőtlen szeszőző” jellegre a kiadóba. (4325)

KATONAVISÉLT borkereskedő segéd állást keres. Str. Nădăriel 39. (4329)

Judnivalók a színházi bérletről

1. Színházunk az idén is harminckét előadásra hirdet bérletet, de a bérletnek csak négy jegy árát kell előre kifizetnie.

2. Háromféle bérlet van: premier, rendes és irodalmi bérlet.

3. A bérlet nagy előnye a biztosított hely, a jelentős árkedvezmény, a pénztár előtti tolongás elkerülése. A bérlet igazolványával minden formáság nélkül elfoglalhatja kijelölt helyét, mert helyette az állami adójegyet a pénztár helyezi el az ellenőrző ládákban.

4. A bérlet tehát elsősorban saját kényelmét szolgálja, biztosítja ön-maga számára a rendszeres színházlátogatást, maga választhatja ki a helyet, ahol társaságával együtt ülni akar, amellyel pedig hathatósan támogatja a színház munkáját is.

5. A bérleti árak nem változtak, a színház az idén is az eddigi jelentős kedvezményeket nyújtja bérletre.

6. Bérletet lehet a színház irodájában naponként d. u. 7-9 között. Telefon útján jelzett kívánságra a színház megbízottja személyesen tesz látogatást.

7. A régi bérlet helyét szerda estig tartja fenn a színház, amennyiben minden hely az új bérlet rendelkezésére áll.

A vasárnapi kapunyitás elé

A megnehezült európai légkörben kétszeresen jelentős esemény, hogy színházunk vasárnap megnyitja kapuit. A szokottnál is sokkal nagyobb erő kifejtés, sok-sok ember lelkes munkájának eredménye, hogy a színház pompás, friss együttessel, gazdag, eleven játékkorral indulhat neki az új színházi évnek.

A színház biztosra veszi, hogy a bizalomra bizalommal fog a közönség is felelni. Nincs jótékonyabb időtöltés, mint az a nemes szórakozás, amelyhez a színházban juthatunk. Gondteli időkben a lelki higiénia legjobb eszköze a jó színház.

Vidám operettektől a legkomolyabb drámákig terjed a színház műsora. Mindenki megtalálja benne az izlésének megfelelő darabokat. Csak természetes, hogy a legmodernebb betanulásban, a legjobb erdélyi színészek tolmácsolásában, a legizlésebb kiállításban adja elő a színház minden egyes műsordarabját. Joggal kéri tehát továbbra is azt a bizalmat, amelyet eddigi működésével hite szerint megalapozott.

EGY mindenek szakkészítőt állást keres, vagy nagymosáshoz és takarításhoz ajánlkozik. Str. Macavei 6. (4299)

HÁZVEZETŐNŐK mennek idősebb úrnő, vagy urhoz kevés fizetésért. Str. Rugului 54-a. Apart. 1. (4322)

ÁLLÁST KAPHAT

NEMET nevelőnő (tanítónő, vagy egyetemi hallgatónő) keresek elemista gyermekeim mellé délutánra. Ajánlatokat kizárólag levélben: Grünwald, Str. Tebei 17. (4296)

ÜGYES kifutóleányt fizetéssel azonnal felvesz „Ideal” kalapszalonn. Cal. Reg. Ferdinand 8. (2724)

SZOLID életű ügyes középkorú aluli nőt alkalmaznak azonnalra, ki a vendéglői kiszolgálásban és egyéb velejáró munkákban jártassággal bír, előnyben, ki rituális étteremben már működött és bírja a román nyelvet írásban is. Cim a kiadóban. (4268)

EGÉSZ napi munkára, ügyes, munkaképző bejárónőt alkalmaznak. Carmel Étterem, Cal. Reg. Ferdinand 33. Előház. (4269)

KÉMÉNYSEPRŐ segédek azonnal felvesz Vanca Vasile, Bistrița, Str. Vasile Alexandri 5. (2717)

BELVÁROSI trafik megbízható, intelligens kifutófiút, vagy leányt keres. „Trafik” jellegre. (4135)

BELVÁROSI trafik garanciával rendelkező intelligens elárúsitót keres. „Trafik” jellegre. (4136)

JÓMUNKÁS hölgyfodrászsegédnő felvesz. Cim: Str. Iorga 5. Apart. 8. udvarban. (4202)

TANULÓ kosztál és némi fizetéssel felvétetik. Str. Iorga 5. cukrászda. (4259)

FEHÉRNEMŰ varrónők tömegmunkára felvétetnek. „Woja” Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 65. (4263)

VARRÓLEÁNYOKAT keres Kardosné, Str. Văii 3. (4266)

MOSÓNŐT keres Crista fűrdő. Strada Dubălarilor 3. (4283)

CIPÉSZSEGÉDET javítást jól értőt felvesz. Cim a kiadóban. (4288)

CIPÉSZSEGÉDET azonnal felvesz. Str. Aventuriosă 6., Cluj. (4289)

CIPÉSZMUNKÁS felvétetik, lehet zicces is. Varga, Str. Iorga 23. (4293)

FIATAL szolgaleányt keres fűszerüzlet. Str. Horea 27. (4302)

PERFEKT szobaleányt, konyhaleányt és mosónőt felveszünk. Cim a kiadóban. (2729)

DAJKÁT keresünk. Lengyel szanatórium. (2730)

BEJÁRÓNŐT keresek. Cal. Reg. Ferdinand 53. Apart. 4. (2731)

LAKÁST adok magányos nőnek, vagy fiatal párnak takarítás ellenében. Cim: Str. Aurel Vlaicu 6. Ajtó 4. (4310)

MUNKÁSNŐK felvétetnek Schlezák Ferencnél, Str. St. O. Iosif 3. (4319)

BEJÁRÓNŐ felvétetik Bencze, Str. Reg. Maria 46. (4323)

FIATAL kifutófiút felveszek, jól biciklizőt. Str. Gh. Sion 4. földsz. (4326)

CIPÉSZSEGÉD vegyes munkára felvétetik. Str. Plugariilor 12. (4330)

MEGBÍZHATÓ kifutófiút keresünk, lehetőleg biciklivel azonnalra. Mercantill, Str. Berde 2. (4331)

KÜLÖNFÉLEK

CFR Mandat de transport birtokosa előnyös feltételek mellett szerezhetik be fájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Baritiu 28-a. Rodna Veche állomásról. (2841)

TYUKSZEMEIT biztos sikerrel kikészíti Oleinek orv. vizsg. lábapoló. Str. N. Iorga u. 19. rendel 3-6-ig. (4265)

OKTATÁS

SZABÁSZATI kurzus. A legmodernebb módszerrel kezdődik a Löwy szalonban, Str. Bob 13. I. (4274)

HARMONIKA és zongoratanítást újból megkezdtem a legújabb módszerrel. Jelenkezni bármilyen időben Balogh Iu., Str. Bratianu 14. kapuval szemben. (4103)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

ÉRETTSÉGIZETT fiatalember vállalja gimnáziumi tanulók magánoktatását. Címeket a kiadóba kérünk „Gimnázium” jellegre. (4294)

GYAKORLATI módszerrel rövid idő alatt mérlegképes könyvelésre oktatja könyvszakértő. Cim: Cal. Moșilor 21. Apart. 2. (4327)

KIADÓ LAKÁS

BUTOROZOTT szoba, fürdő használat-tal Str. Bis. Ortodoxe 11-b. kiadó. (4228)

HÁROMSZOBA, különálló kertes villalaks kiadó. Str. Reg. Maria 34. Bonboneria. (4239)

EGY szoba, konyha, felszuterin lakás kiadó. Str. Gojdu No. 9. (4262)

KÜLÖNBEJÁRATU, butorozott szoba fürdőszoba használat-tal kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 53. I. 4. (4275)

SZOBA, előszoba, fürdőszoba garzonnak vagy párnak kiadó. Str. Corches 4. (4282)

BUTOROZOTT szoba 1-2 személyre kiadó. Str. Artelor 16. (Kövespad.) (4284)

CSINOSAN butorozott különbejáratu szoba fürdőszoba használat-tal kiadó. Cal. Regele Ferdinand 25. (4286)

BUTOROZOTT szoba azonnal kiadó. Str. Axente Sever 3. (4290)

3 SZOBÁS komfortos modern villa közel (sétatér mellett) villasor elején novembere kiadó. Str. Fântânei 7. (4291)

FÖTERNÉL 3 szobás szép komfortos sarok lakás kiadó. Háztulajdonos, Piața Unirii 12. (4292)

KIADÓ szoba, konyha, speiz, előszoba. Str. G. Tamas 6. (4298)

KIADÓ 4 szobás, összkomfortos lakás november 1-re. Str. Cantemir 17. (4333)

HIVATALNOKNŐ vagy gimnázista lány teljes ellátást kaphat belvárosi lakásban. Str. Cotit 9. Apartament 1. (4300)

SZÉPEN butorozott szoba két jobb nőnek olcsón kiadó. Cim a kiadóban. (4305)

BORBÉLY és hölgyfodrászatnak alkalmas üzlethelyiség kiadó havi 1400 lejért. Str. Gen. Grigorescu 57. Ért.: Kozák börtönben, Cluj, P. M. Viteazul 15. (2728)

EGY nagy üres szoba kiadó. Str. Dragalina 12. (4315)

KÜLÖNBEJÁRATU, szép napos butorozott szoba mosdókagylóval kiadó. Str. N. Iorga 5. Em. (4316)

ÜZLETHELYISÉG nagy kirakattal minden szakmának alkalmas, azonnal kiadó. Str. Regina Maria 43. (4317)

KÜLÖNBEJÁRATU fürdőszobás, butorozott szoba kiadó. P. Unirii 9. I. (4320)

LAKÁST KERES

KERESEK 3 szobás komfortos lakást Grigorescu 60. számig, vagy a Fântânele esetleg Ion Ghicabán november 1-ére, vagy azonnalra. Értekezni Str. Tebei 17. apartament 2. (4297)

KAPUALATTI különbejáratu szobát keresek. Címeket „Butorozott” jellegre kérek. (4287)

URIHÁZNÁL teljes ellátást, külön szoba, fürdőszoba használat-tal keresek színház közelében. Címek Magyar Színházhoz kérem. (2733)

ROYAL MOZGÓ: Ma és holnap, csak két napig a közönség általános kérésére: Az ésszerűk hősei. 2 hatalmas rész egy előadás keretében. Izgalom, Vadállatok. Eredeti felvételek a dzsungel mélyéből.

CAPITOL MOZGÓ: Senorita. Janette Mac. Donald és Nelson Eddy leg-szebb filmje.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 -s 9-kor. Két világsláger: I. Fegyenc voltam. (En és Te). Társadalmi dráma. Az évad szenzációja. Fősz.: George Raft és Sylvia Sydney. II. Nonfogalok. Monumentális rendezésű Wild-West film. Nagyobb, mint a Bengali. Fősz.: Joel Mc. Crea és Frances Dee. III. Híradó. Kív. műsorunk: Tura, a dzsungel királynője. Színes film. Fősz.: Dorothy Lamour. II. A titokzatos 24-es kém. Fősz.: Herbert Marshall.

SELECT MOZGÓ: A boldogság fészke. Megkapó tartalmu film. Fősz.: Ann Shirley, Ruby Keeler. Műsoron kívül a legújabb FOX híradó a következő jelenetekkel: Danzig a Westerplatte-val, Ribbentrop visszatérése Moszkvából, Franciaország mozgósít, lengyel menekültek a német határon.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor: I. Büntény a ringen. Izgalmas kalandfilm, fősz.: Péter Lorre. II. Munkanélküliség. Ritiz fiverek világhírű amerikai kemikusok felülmúlhatatlan vígjátéka.

THALIA MOZGÓ: Ma és mindennap. Minden időkhöz legvalószínűbb dzsungel világsláger: Az ésszerűk hősei. Mindkét rész egyszerre egy helyért. Előadások ma és mindennap: 3, 6 és 9 órákor.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szeptember 24. vasárnap d. u. 3: Jancsi és Juliska (Gyermekelőadás zenével, táncokkal és dalokkal. Jancsi: Fényes Alice, a többi főszerepekben: Beness, Czopán, Miklóssy, Faludi, Deésy, stb. Nagyon olcsó matiné helyárrakkal.)

Délután 6: Gyimesi vadvirág.

Este 9: Déryné ifjasszony (Herczeg Ferenc vígjátéka. Ünnepi megnyitó előadás. Rendező: Kádár Imre. Fősz.: Fényes Alice, Paál Magda, Havadi Nagy Ilonka, Miklóssy, Czopán, Rajnai Elli, Kovács György, Nagy István, Réthelyi, Csóka, Deésy, Szabados, Lantos, Bodó, Dancsó, Csengeri Lajos, Solymossy, stb. Az énekkart Stefanidesz vezényli. Premier bérlet 1. szám.)

Hétfő fél 9: Déryné ifjasszony (Rendes bérlet 1. szám.)

Kedd fél 9: Déryné ifjasszony (Irodalmi bérlet 1. szám.)

Hírek

NAPTÁR. 1939. Szeptember 20, Szerda.
Róm. kat.: Euszták. Prot.: Friderika.
Ort.: S. M. Eustátiu. Izr.: 7 Tisri.
Gedali bójt.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉTI

A MAI JULIA

A szerelmes szívű Romeo felkiált szíve hölgyének ablakába:

— Bocsásd le az összekötött selyem-sáladat, oh, Julia, talán leér idáig.

— Ugyan Romeo, mit okoskodsz! Csengess a liftesnek, az majd felhoz.

FINOM CÉLZÁS

Egy vidéki gazda új kertészt fogadott. Az első félnapon át észrevétlenül figyelte a munkáját.

— Mondd csak fiam — kérdezte tőle végül barátságos mosollyal, látál már csigát?

— Láttam, tekintetes uram — felelte a kertész.

— Hát akkor — mondotta a gazda — azacsiga biztosan szembejött veled, mert az, hogy utolértem volna, teljességgel lehetetlen...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 16., szombaton reggeltől szeptember 23., szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot. Dr. Hintz, Unirii-tér; Dr. Halász, Cuza Voda-tér; Flohr József, Regele Ferdinand-ut; Diana, Nic. Jorga-utca.

— **DR. TATARU CORIOLAN, SZAMOSTARTOMÁNY KIRÁLYI HELYTARTÓJA GYENGÉLKEDIK.** Dr. Tataru Coriolan, Szamostartomány királyi helytartója néhány nap óta gyengélkedik. A királyi helytartó könnyebben meghűlt, ezért nem hagyhatja el lakását. Kabinetfőnöke azonban naponként rendszeresen jelentést tesznek a királyi helytartónak a hivatalos ügyekről, amelyeket változatlanul dr. Tataru Coriolan irányít és vezet. A betegség könnyű lefolyása remélni engedi, hogy dr. Tataru Coriolan királyi helytartó újlag megjelenhet hivatalában.

— **Értekezletet tartottak Szamostartomány prefektusai és polgármesterei.** Szamostartomány prefektusai és polgármesterei a királyi helytartóság épületének nagytérképében értekezletet tartottak, amelyen dr. Hodor Victor helytartósági vezérfelügyelő elnökölt és amelyen megjelent dr. Gherman Joe közigazgatási vezérfelügyelő is. A prefektusok és a polgármesterek részletes jelentést tettek a vezetésük alatt álló vármegyék és városok általános helyzetéről. Az értekezlet során a vármegyék és a városok vezetői számos javaslatot terjesztettek elő, amelyek a megyék és városok általános helyzetének megjavítását célozták. Erdemleges döntést az értekezlet nem hoztak, ellenben elhatározták, hogy szeptember 23-án újabb értekezletet tartanak.

— **Közigazgatási értekezletet tartottak Kolozsvármegye főszolgabírái.** Kolozsvármegye szolgabírái Manole Enescu ezredes-prefektus elnöklétével közigazgatási értekezletet tartottak, amelyen megjelentek Craioveanu őrnagy, csendőrszázados parancsnok, dr. Horvat Josif rendőrkész, Stoica Ioan dr. vármegyei aligazgató, Prodan Leon dr., a vármegyei egészségügyi szolgálat főnöke, Maties és Polenaru mérnökök, Barles tanfelügyelő, Cotutiu kapitány, Aghit kapitány, dr. Andrei bánffy-hunyadi polgármester és az összes főszolgabírák. Az értekezlet során Maties mérnök a mezőgazdasági helyzettől, dr. Horvat Josif az idegenek és a rendezetlen állampolgárságú zsidók rendőri ellenőrzéséről, Polenaru mérnök az utjavításokról, dr. Prodan a vármegyei utak állapotáról, Craioveanu őrnagy a közbiztonságról, dr. Stoica Ioan pedig az ügyvezetés általános helyzetéről tett jelentést.

Milyen formájú szálat és milyen színű arcot viselnek az ősszel a hölgyek?

(BUDAPEST.) Nemrég zajlott le a magyar fővárosban a kozmetikai kongresszus, amelynek során több kinos és nehéz szakmai életkérdést tárgyaltak meg. Tiltakoztak az orvosok kozmetikai iparüzése ellen, hivatkozván arra, hogy

pudert és ruzst árulni némileg az orvosi etikába ütközik. Emlékiratot szövegeztek meg, amelyben illetékes körök megértő támogatását kérték a külföldről behozott szépségkészítmények és a határokon belül előállítottak megszerzésére vonatkozólag. Hangsúlyozták, hogy fontos érdek, hogy

a hölgyek szépsége semmiféle csorbát ne szenvedjen.

A tárgyalások után sor került a kongresszus legérdekesebb programpontjára: az arckikészítő versenyre. Nyolc ifjú kozmetikus jelölt állt a starthoz egy-egy modellel, hogy a sasszemű zsűrinek bemutassa tudását és egyben a jelenlevő vidéki kozmetikusnőket is tájékoztassa az idei őszi arcvivatról.

Milyen színű szemhéjakat viselnek az ideo ősszel Párisban, bárban és óvóhelyeken.

És milyen formájú szájjal mondon rémült imákat az őszi Európa nője? ...

A nyolc kis szépítőnő — valamennyi

— **Megsemmisítették a Kolozsvár és Jára autóbussz-koncesszió árlejtését.** A Kolozsvár és Jára közötti 40 kilométeres autóbussz-szállítási koncessziójának kiadására nemrégiben árlejtést tartottak. A központi árlejtési bizottság most hozott döntésében az árlejtést megsemmisítette és az új versenytárgyalás kiírását rendelte el.

— **Nincs ingatlan-üzlet.** Az elmúlt hónapokban a kolozsvári ingatlanpiacon meglehetősen nagy forgalom bonyolódott le és az eladott házak értékét közel 25 millió lejre becsülik, ami az utóbbi másfél év alatt rekordnak számít. Szeptember folyamán azonban a kolozsvári ingatlanpiacról a kínálat teljesen eltűnt. Azok az ingatlan tulajdonosok, akik megbízást adtak eladásra, ezeket a megbízásokat tulnyomórészt visszavonták, vagy pedig magasabb árat követelnek.

— **A kolozsvári ingatlanfelosztási és parcellázási tervek.** Újabb a következő kolozsvári ingatlan tulajdonosok adtak be a városi mérnöki hivatalhoz ingatlan-felosztási, illetve parcellázási kéréseket: Sebestyén József Basarabia ucca 5. szám parcellázás, Rosner Márton Maramures-ucca parcellázás, Albu Ioan Mánastur 76. szám ingatlanfelosztás, özy. Dan Jánosné Zorilor-ucca parcellázás és a Generala S. A. R. Cai Ferata-ucca 7—9. szám ingatlanfelosztási kérések.

— **A kolozsvári egyetemi klinika 4200 darab villanygőt vásárolt.** A kolozsvári egyetemi klinika igazgatósága a napokban versenytárgyalást tartott 4200 villanygő beszerzésére. Az árlejtésen a következő cégek vettek részt: I. Páll, Construcție, Tana, Porzolt. Értékesítésünk szerint az első ajánlattevő nyerte el a szállítási megbízást.

— **Kik építkeznek Kolozsváron?** Az elmúlt héten a következő újabb építkezési engedélykéréseket adtak be a kolozsvári mérnöki hivatalhoz: Luca Francisc Gutenberg-ucca 12—14. földszintes ház, Balló vállalkozása. Cuciu Melanie Garibaldi-ucca 13. szám alagsor-földszint, Keppl tervezése. Varga József Gheorghe ucca 5. szám földszinti ház, Décsy vállalkozása. Wallmann Ottó Pietroasa-ucca 11. szám alagsor, földszint, emelet, Torday Mihály vállalkozása. Dragomir Mihail Horea-ucca 118. szám, Balló vállalkozása. Topan Viktor Amurg-ucca 44. szám földszinti ház, Campian vállalkozása. Moni István Take Jonscu-ucca 6. szám földszintes ház, Moldovan Anton vállalkozása. Talyai Károly Eact. Teodorescu 1-a. szám földszinti ház, Pávay Ludovic vállalkozása. Fodor Patoky Gergely Apei-ucca földszintes ház, Balló vállalkozása.

elmegetne reklámnak — már a modellel megválasztásában is előrelátó egyéniséget. Szőke molett lánya, ugyanolyan típusú modellt választott.

A legújabb színű barack-rózsaszín skálával tökéletes baba-profilot alkotott belőle 16 perc alatt, pedig jogában állott volna 25 percig dolgozni.

Volt azonban, aki az érdekesebb feladatokat kedvelte. „Civilben” uszóbajnoknő az a finomarcu leánya, aki sötétkelet nőt ültetett a pódiumon felállított borszékbe. Erős orrát, előreugró állát, többféle színű puderral tündeti el. Szemhéjaira viharok festéket ken, szempilláit művészi mozdulattal üvegálcáival s olajjal gondozta fel s vad, csattanópiros ruzssal érvényesíti a modell legfőbb szépségét: villogó fehér fogait.

A legnagyobb sikere azonban annak a művésznőnek volt, aki látszólag hálatlan feladatra:

egy középkori őszhajú dáma kikészítésére vállalkozott.

Pedig hát itt a legmutatósebb a munka. A sötétbarackszín pudert, szinte esődátat művelt. A verseny során eldől, hogy az idei ősszel milyen formájú szájat és milyen színű arcot viseljenek a hölgyek.

— **A tömeges külföldi kereslet hatása alatt emelkedik a romániai gabona ára.** Bucurestiből jelenti a Rador: A külföldi események hatása alatt a romániai gabonapiacra újlag emelkedtek az árak, különösen az élénk külföldi vásárlási kedv és érdeklődés következtében. A belföldi termelők és szakmai exportőrök készletei nem elégségesek a más országokból érkező tömeges kereslet kielégítésére. Különösen Olaszország, Hollandia, Anglia, Görögország, Svájc és a többi államok érdeklődnek élénken a romániai gabonafélék iránt. Szakkörökben bizonyosra veszik, hogy a romániai búza ára rövidesen elérheti vagononként a 60.000 lejt, vagy esetleg még ennél is többet.

— **A katonai előkészítők kolozsvári parancsnoksága ezúton közli, hogy az iskolás ifjak katonai előkészítés gyakorlati október 1-én, míg a diákok gyakorlati november 1-én veszik kezdetüket.**

3400 éves királysírt ledeztél egy svéd tudós Argoliszban

(ATHÉN.) Axel Persson, az uppsalai egyetem ismert történésze és régiség-búvára tudományos szempontból felmérhetetlen becsű királysírra bukkant a görögországi argoliszi ásatások során. Axel Persson egy svéd bizottság élén munkálkodik Argoliszban, ahol évekkel ezelőtt a kiklopi falakat és az ókori Midea város sírjait tárja fel. A munkálatok során már az ötödik minden sír feltárásán dolgoztak, amikor egy földbeomlás után újabb sír tárult a kutató tudós elé. Amint tüzetesebben megvizsgálták a sírt, megállapították, hogy egy Krisztus előtt 1400-ból való királysírra bukkantak. A sírban hamut és megszenesedett csontvázmaradványokat találtak, de majdnem érintetlenül maradtak a tiszta aranyból való ékszerek, karkötők, aranypántok. Az archeológusok számára különösen nagy értéket jelentett egy művészileg vésett fülcsér 200 gram súlyú aranyból, amelyen nagy rózsaszínű diszjuntívnyomok nyoma fedezték fel. Az archeológusok megállapítása szerint az aranyékszerek tulajdonképpen egy korona részletei. A feltárt királysírból még 200 különböző ékszert és vagy 1000 darab faragott borostyánkővegyelemzésénél kiderült, hogy azok a Balti tenger partjairól kerültek az argoliszi sírba.

Armand Calinescu miniszterelnök szigorú ellenőrzést valósít meg a közpénzek kezelésénél

(BUCURESTI.) (Rador.) Armand Calinescu miniszterelnök elrendelte a közigazgatási szolgálat tökéletes működése érdekében a legteljesebb ellenőrzést és ennek megfelelő végrehajtására a főellenőrök már határozott utasítást is kaptak. Bárki is legyen a közpénzek eltérő elvonója, a legszigorúbb ellenőrzésnek vetik alá és a legszigorúbb büntetésekkel sújtják. Azoknak a nevét, akik nem fordítanak kellő gondot a közpénzek kezelésére, fekete listára írják össze és megbélyegzésül nyilvánosságra hozzák.

Értesítés

A katonai előkészítő központ kolozsvári parancsnoksága ezúton tudatja, hogy több kiképzői tisztség megüresedett. Eppen ezért felkéri mindazokat, akik ezen intézményben közreműködni óhajtanak, tisztek, vagy alacsonyabb rangfokozatban levők, hogy jelentkezzenek a parancsnokságnál, Str. Cogălniceanu 4. szám alatt, magukkal hozva livretjüket, esetleg más katonai iratokat.

Borzalmas módon meggyilkoltak egy községi bíró

(FAGARAS—FOGARAS.) Pisteas vasuti állomástól körülbelül 1 kilométernyire megtalálták a Fogaras megyében lévő Feldioara község bírójának borzalmasan összeroncolt holttestét. A körülmények arra vallanak, hogy a községi bíró gyilkosság áldozata lett. A hatóságok erőyes vizsgálatot indítottak a gyilkosság hátterének felderítése és a tettes, vagy tettesek kézrekerítése érdekében.

Ki hamisította a váltókra az Astra lőkörgyár igazgatóinak nevé?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A tavasz folyamán nagy feltűnést keltett az a váltócsalási per, melynek a középpontjában a kolozsvári Astra lőkörgyár egyik volt utazója, Hirsch Henrik áll. Hirsch számos kereskedőtől, akik az Astrával üzleti kapcsolatban állottak, mintegy más félmillió lej garanciát vett fel a nekik szállított szeszitalok biztosításául és a felvett összegek ellenében a kereskedőknek az Astra három igazgatója által aláírt és a cég bélyegzőjével ellátott váltókat adott át.

A kereskedők részéről később indított váltóperek során beigazolást nyert, hogy a váltókra az Astra igazgatóinak aláírását ráhamasították. A kolozsvári törvényszék október 23-án tüzte ki a váltóhamisítási bűnper tárgyalásának folytatását, mely alkalommal a védelem tanuinak kihallgatására is sor került.

— **Intézkedések a petróleumkutak és raktárak védelmére.** Bucurestiből jelenti a Rador: A légvédelem legfőbb parancsnoksága élénken foglalkozik azzal a tervvel, hogy a petróleumkutak vidékén a petróleum szondákat el leplezi. Ezt az intézkedést elsősorban az ipari vidékeken és a kikötőkben való lősítja meg azoknak a módzatoknak az alapján, amelyeket tüzetes tanulmány tárgyává tett. Valószínű, hogy a petróleumraktárakat földalatti építkezéssel fogják megóvni az esetleges légitámadásoktól.

— **Új részvénytársaság alakul Kolozsváron a külföldi lapok behozatalára.** Kolozsváron közelebből új vállalkozás alakul, amely a külföldi lapok és könyvek behozatalával foglalkozik. A vállalkozás részvénytársasági alapon fog működni. Amennyiben a lapbehozatal ismét koncessziókhoz kötött, az új részvénytársaság is a koncesszió elnyeréséért folyamodik.

LEGUJABB

Moscicky köztársasági elnök kiáltványa a lengyel néphez

Az államfő bejelentette, hogy kormányával együtt külföldön is dolgozik Lengyelország javaért — Diplomáciai tárgyalások Páris és Róma között — Angol politikai körök imperialista célkitűzésekkel vádolják Sztalint

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A francia közvéleményt élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy a szovjet csapatoknak Lengyelországba történt bevonulásával kapcsolatosan milyen lesz a legközelebbi jövő kialakulása. Általános a vélemény, hogy a szovjet csapatok bevonulásának elrendelése a szovjet unió részéről további olyan intézkedéseket fog maga után vonni, amelyek komolyan fenyegetik a Balti-államokat, elsősorban pedig Észt- és Lettországokat. Francia politikai körökben éppen ezért élénken figyelik a további fejleményeket.

A LENGYEL ÁLLAMFŐ RÁDIÓSZÓZATA

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Moscicky lengyel köztársasági elnök szeptember 17-én kiáltványt intézett a lengyel államfő elismeréssel és dicsérrel adózik a lengyel hadsereg és polgári lakosság hősiességéért. A kiáltványban Moscicky elnök bejelenti azt is, hogy úgy ő, mint a lengyel kormány tagjai külföldön is változatlanul folytatni fogják tevékenységüket Lengyelországnak, mint Anglia és Franciaország szövetségeseinek létérdekéi megvédése érdekében.

AZ UJ DANZIGI VASUTVONAL

(BERLIN.) A Dunaposta jelentése szerint Danzig és Langfürthen között hétfőn megtették az első kapavágást a volt szabadállamot a német birodalommal összekötő vasútvonal új szakaszának kiépítésére. Az építendő új vasútvonal csatlakozást kap az Elbing-Königsberg vasútvonalhoz. A vasútvonal építésénél a danzig munkanélkülieket juttatják foglalkoztatáshoz.

LENGYEL MENEKÜLTEK MAGYARORSZÁGON

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) A Volóc, Ökörmező, Toronya, Uzsók és a lengyel-magyar határon levő más kárpátjai községeknél tömegesen érkeznek lengyelországi menekültek. A menekültek legnagyobb része asszony és gyermek, de a lengyel hadsereghez tartozó katonai egységek is jöttek már át magyar területre. A magyar hatóságok a polgári személyeket az ország belsejében felállított menekült-táborba szállítják, míg a katonai személyeket helyezik el.

LETTORSZÁGBAN IS...

(RIGA.) (Rador.) Lengyelország és Lettország között vasárnap este óta szünetel a vasúti összeköttetés. A lett határőrség vasárnap este feltartóztatott egy gépkocsit, amelyben a novogrodeki lengyel vajda és 18 más személy ültek. A gépkocsi összes utasait internálták. Sok lengyel katonája átlépte a lett határt, akiket lefegyvereztek és gyűjtőtáborba szállítottak.

MOSCICKY TÁVIRATA ROOSEVELTNEZ

(WASHINGTON.) (Dunaposta.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Moscicky lengyel államfő táviratot intézett Roosevelthez, az Észak-amerikai Egyesült Államok elnökéhez. Távirati jegyzékben tiltakozott a német légitámaszpontok ellen. Evidéjüleg Motowszky, az amerikai lengyel nagykövet jegyzékét juttatott el a külügyminisztériumi hivatalhoz, amelyben tiltakozik a szovjet csapa-

toknak lengyel területre történt bevonulása ellen és annak megállapítását kérte, hogy a szovjet unió részéről elrendelt katonai bevonulás kétségtelenül tényleges jellegű.

A SZENTSZÉK BÉKEAKCIÓJA (VATIKÁNVÁROS.) (Dunaposta.) A Szentosz a maga részéről a szovjet csapatoknak Lengyelországban történt bevonulása után is változatlanul és

Angol vélemény Sztalin terveiről

(LONDON.) (Dunaposta.) Angol politikai felfogás szerint semmiesetre sem lehet indokolásul elfogadni azokat az érveket, amelyekkel a szovjet unió kormánya az orosz csapatoknak Lengyelországba való bevonulását indokolni igyekszik. Angol felfogás szerint Sztalin állítólag szakított a Marxista világnézettel és imperialista politikát kezd folytatni, amelynek közelebbi célkitűzései azonban legalább is egyelőre ismeretlenek.

VARSÓT MEGINT BOMBÁZZÁK

(BERLIN.) (Rador.) Varsó elfoglalásának érdekében német részről a felkészített hadműveletek újlag megkezdődtek, miután egyetlen lengyel parlament sem jelentkezett a megismételt felhívásra a német katonai parancsnokságnál.

TANÁCSKOZÁS A FEHÉR HÁZBAN

(WASHINGTON.) (Rador.) Roosevelt elnök a Fehér Házba tanácskozáshoz hívta meg Alfred Landont és Franklin Knoxot, a köztársasági ellenzéki pártok vezetőit, akik közül az első az elnökségre, a második pedig az al-elnökségre volt jelölt.

LITVÁNIA IS MOZGÓSÍTOTT

(LONDON.) (Rador.) A Reuter jelentése szerint az angol tájékoztató minisztérium arról értesült, hogy Litvánia elrendelte a részleges mozgósítást, hogy megerősítse Lengyelország felőli határait. Hivatalos magyar ázat szerint erre az intézkedésre Litvánia szigorú semlegességének további biztosítása érdekében és azért volt szükség, hogy megakadályozzák a menekülő lengyel csapatoknak Litvánia területére való beözönlését.

AMERIKA VÁRAKOZÁSI ÁLLÁSPONTON

(WASHINGTON.) (Rador.) A Reuter értesülése szerint az amerikai külügyminisztérium vezető egyénisége kijelentette, hogy Amerika a fegyverszállításra vonatkozó tilalmat annak ellenére sem fogja megváltoztatni, hogy a szovjet beleavatkozott a háborúba. A fegyverszállítási tilalom felfüggesztésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha Anglia és Franciaország is hadat üzenne a szovjetnek. Kijelentette ez a vezető személyiség azt is, hogy az Észak-amerikai Egyesült Államok a maguk részéről semmiféle kezdeményezést nem tesznek a szovjet csapatok lengyelországi bevonulásával kapcsolatosan mindaddig, amíg Franciaország és Anglia a maguk részéről le nem szögezték hivatalos álláspontjukat ebben a kérdésben.

PILSUDSZKY ÖZVEGYE LITVÁNIÁBAN

(KAUNAS.) (Rador.) A Stefani jelentése szerint a Litvániába menekült lengyelek között van Pilsudszky mar-

törhetetlen erővel folytatja békeakcióját. A tegnapi napon Franciaország, Anglia és Románia vatikáni követi folytattak hosszas tárgyalást a vatikáni államtitkársággal.

PÁRIS ÉS RÓMA TÁRGYALÁSAI

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A diplomáciai tárgyalások Páris és Róma között változatlanul tartanak, de azokról eddig sem hivatalos jelentést nem adtak ki, sem pedig magánjelentés alapján semmi részlet nem szivárgott ki. Francois Poncet római francia nagykövet Páris új javaslatát vitte magával Rómába és az elmúlt éjjel hosszas tanácskozást folytatott le Ciano olasz külügyminiszterrel. A francia lapok tartózkodnak attól, hogy a folyamatban levő diplomáciai tárgyalásokat megjegyzésekkel vagy jóslásokkal kísérik. Egyedül a Action Française intézett felhívást a kormányhoz, hogy a maga részéről ragadja meg az Olaszországgal való diplomáciai tárgyalások kezdeményezését és utal arra is, hogy a francia kormány ne csak Rómával, hanem Tokióval is azonnal kezdje meg a diplomáciai tárgyalásokat.

sall özvegye is két leányával együtt. Ide menekült Marusewicz vilnai lengyel vajda is több magasrangú tisztviselővel.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(LONDON.) (Rador.) A Reuter jelentése szerint Windsor herceg közlebről külföldre megy, ahol egy külföldi állam katonai nagyvezérkara mellett fog jelentős megbízatást betölteni. Ennek érdekében VI. György angol király hozzájárult ahhoz, hogy a windsori herceg átmenetileg lemondjon tábornagi címéről, amelyet az angol hadseregben betölt és hadosztály-tábornoki rangja legyen a folyó évi szeptember 3-ától kezdve. Tehát attól az időponttól, amikor Anglia hadbanállónak jelentette ki magát.

(RIGA.) (Rador.) Körülbelül 70 lengyel repülőgép szállott le Daugavpilsben. A lett hatóságok a repülőgépeket lefoglalták, személyzetüket pedig internálták.

(PÁRIS.) (Rador.) A francia Munkás szövetség közleményt adott ki, amely szerint az orosz csapatoknak Lengyelországba való bevonulása következtében a munkásszövetségi tanács megszakít minden együttműködést a kommunistákkal, mert ezeknek a magatartása és a szovjet eljárása élesen sértik az emberi szolidaritást, amely minden munkásszövetségnek csak tiszteletet szerezhet.

(RÓMA.) (Rador.) Bediani külügyi államtitkár Olaszország új londoni nagykövétévé nevezték ki.

(BELGRÁD.) (Rador.) A jugoszláv nemzeti kormány központi bizottsága Petre Zsivkovics volt miniszterelnök elnöklétével ülést tartott, amelyen jóváhagyták a szerb-horvát egyezményt. Elhatározták, hogy a dinasztia és Jugoszlávia magasabb érdekeire való tekintettel örömmel veszik tudomásul a politikai pártok között létrejött megállapodást, amelynek szellemében minden pártpolitikai ellentétet mellőznek és az összes erőket az ország érdekeinek szolgálatába állítják a jelenlegi nemzetközi eseményekkel kapcsolatosan.

(KAUNAS.) (Rador.) Litvánia külügyminisztere kihallgatáson fogadta a szovjet követet, akivel hosszas megbeszélést folytatott. Politikai körökben — a Stefani iroda tudósítójának jelentése szerint — nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a tanácskozásnak.

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas jelentése szerint Lengyelország moszkvai követe utasítást kapott kormányától, hogy azonnal hagyja el a szovjet területet.

(NEWYORK.) (Rador.) Cordell Hull nem esőtörtékön, hanem pénteken este elmondandó beszédében fogja ismertetni Amerika álláspontját a legújabb nemzetközi eseményekkel kapcsolatosan.

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass orosz

távirati ügynökség jelentése szerint a szovjet csapatok szeptember 18-án folytatták előrenyomulásukat és ugye szakon, mint délen számos fehérorosz területi és lengyel-ukrajnai várost és falut foglaltak el, többek között Novogrodokot, Luckot, Sztaniszlavovot, Helicsot és Krasznót. (MOSZKVA.) (Rador.) Tass Leningrádi jelentése szerint a lengyel tengeraltjárók egy része a balti vizeken rejtőzködik, ahol több más állam tengeraltjárói is tartózkodnak. A szovjet tengerészeti parancsnoka megtiltotta a szükséges intézkedéseket a tengeraltjárók mozdulatainak felderítésére.

LEGUJABB SPORT

Összaillesztették a németek ellen játszó magyar válogatott csapatot

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) Vitéz Ginzery Dénes, a Magyar Labdarugó Szövetség kapitánya a német válogatott csapat ellen kijelölt 16 tagú keretből hétfőn este összeillesztette azt a magyar válogatott csapatot, amely szeptember 24-én Budapesten a német válogatott ellen játszik. A csapat tagjai a következők: Tóth, a Szeged kapusa, Pákozdy és Bíró I. hátvédek, Szalay I. (Ujpest), Sárosi III., Szalay II. (Nemzeti) fedezetek, míg a csatársor tagjai: Kincses, dr. Sárosi, Zsengellér, Dudás és Gyetvay.

— FELHÍVÁS A KOLOZSVÁRON LAKÓ ROMÁN FÉRFIAKHOZ! A kolozsvári rendőrkészletre ma délelőtti hirdetményt adott ki, amelynek értelmében közhírré teszi, hogy szeptember 20-án, szerdán délután 6 órakor a városháza nagytermében megtartandó értekezletre meghívják mindazokat a román férfiakat, akik betöltötték 50-ik életévüket, továbbá mindazokat a román származású férfiakat, akik 35—50 év között vannak és akiket ideiglenesen szabadságoltak. Nem kell megjeleniük azoknak a különleges katonai kiképzésben részesült férfiaknak, akik 35—50 évesek, a helyben mozgósítottaknak, akik a különböző intézményeknél és vállalatoknál teljesítenek szolgálatot. A városházán meg tartandó értekezleten nagyfontosságú közérdekű kérdést fognak megtárgyalni.

— Megkezdtek a vállalatok légvédelmi berendezésének ellenőrzését. Bucarestből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztérium közli, hogy a légvédelmi törvény 10. szakaszában előírt külön bizottságok már megkezdtek a cégek és iparvállalatok légvédelmi berendezéseinek ellenőrzését. Ahol a bizottság megállapítja, hogy az illető cég és vállalat a törvényekben előírt védelmi intézkedéseket nem tette meg, ott a vonatkozó törvény 63. szakasza alapján kihágási jegyzőkönyvet vesz fel és az ilyen vállalatot, vagy céget szigorúan megbüntetik.

— Adományok. Köszönettel nyugtázzuk a következő Boga Anna részére beküldött adományokat: Özv. Kolozsiné 50, Emil és Bélától 100, Sz. E.-től 100 lej.

— Magyar követséget létesítenek Tokióban. Budapestről jelenti a Dunaposta: Horváth Miklós kormányzó hozzájárult a tokiói magyar követség felállításához és a követség vezetésével Ghika György I. osztályú főkonzult bízta meg. A berni magyar követség vezetésére dr. Wettstein volt prágai magyar ügyvivő nyert megbízást.

— Halál vár a szabotálókra. Belgrád.) (Dunaposta.) A szlovák kormány megállapította azt, hogy Szlovákia területén újabb számos szabotázs-cselekmény történt, rádiórendeletet adott ki, amelynek értelmében a szabotázs cselekményeket a jövőben halállal fogják büntetni. Szabotázs-cselekményekért eddig három egyént súlyos börtönbüntetéssel, másik három egyént pedig hatalmas összegű pénzbírsággal sújtottak.